

Korte levensschets van den eerbiedwaardigen Pater Claudius de la Colombière S.J. : biechtvader der gelukzalige Margaretha-Maria en apostel der godsvrucht tot het H. Hart van Jezus

<https://hdl.handle.net/1874/236502>

mm 13546

AN 926

KORTE LEVENSSCHETS

VAN DEN

EERBIEDWAARDIGEN PATER

CLAUDIUS DE LA COLOMBIÈRE,

Priester der Sociëit van Jezus.

BIECHTVADER DER GELUKZALIGE MARGARETHA-MARIA EN
APOSTEL DER GODSVRUCHT TOT HET H. HART VAN JEZUS.

DOOR

den Eerw. Pater P. Xav. Pouplard, S. J.

MET EENE VOORREDE

VAN

A. VERWEERD, S. J.

Naar het Fransch.

Kerkelijk Goedgekeurd.

*Wend u tot Mijn dienaar, Pater
de la Colombière en zeg hem van
Mijnentwege, al het mogelijke te
doen om deze godsvrucht te
vestigen en Mijn Hart dat ge-
noegen te verschaffen.*

*(Christus tot de Gelukz. Marg-
Maria.)*

AMSTERDAM,

G. BORG.

1875.

AN 926

KORTE LEVENSSCHETS

VAN DEN

EERBIEDWAARDIGEN PATER

CLAUDIUS DE LA COLOMBIÈRE,

Priester der Sociëit van Jezus.

BIECHTVADER DER GELUKZALIGE MARGARETHA-MARIA EN
APOSTEL DER GODSVRUCHT TOT HET H. HART VAN JEZUS.

DOOR

den Eerw. Pater P. Xav. Pouplard, S. J.

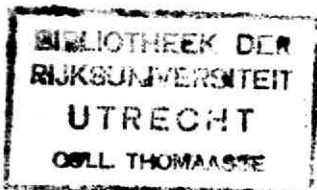
MET EENE VOORREDE

VAN

A. VERWEERD, S. J.

Naar het Fransch.

Kerkelijk Goedgekeurd.

*Wend u tot Mijn dienaar, Pater de la Colombière en zeg hem van Mijntwege, al het mogelijke te doen om deze godsvrucht te vestigen en Mijn Hart dat genoegen te verschaffen.
(Christus tot de Gelukz. Marg. Maria.)*

AMSTERDAM,
G. BORG.
1875.

Imprimatur

J. A. VAN DEN AKKER,
Libr. Cens.

Harlemi,
die 9 Maji 1875.

VOORWOORD.

Omstreeks een jaar geleden schreef de Eerw. Pater Pouplard, S. J. eene beknopte levensschets van den Eerbiedwaardigen dienaar Gods Claudius de la Colombière, priester der Societeit van Jezus. Welke zending deze heilige man ten opzichte van de devotie tot het Goddelijk Hart van Jezus vervuld heeft en hoe hoog de Gelukzalige Margaretha-Maria Alacoque in hem haren biechtvader vereerde, wordt in weinige bladzijden helder en degelijk uiteengezet. Ongemeen gretig was het onthaal, dat aan het boekje te beurt viel. Het alom gelezen maandschrift ter eere van het H. Hart, de *Messager du Sacré Cœur* bood er zijn lezers een bondig uittreksel van en eer drie maanden verlopen waren zag reeds de 3e uitgave het licht.

De uitgever dezes volgde een gelukkig denkbeeld, toen hij de taak op zich nam, deze schoone vrucht op Nederlandschen bodem over te planten. In ons vaderland, waar de devotie tot het H. Hart een zoo rijken bloei ontwikkelt en hoe langer hoe grooter uitbreiding neemt, kon een levensschets van den apostel van Jezus' Hart niet anders dan welkom zijn, vooral in dit jaar 1875,

waarin het tweede eeuwfeest der groote verschijning van Jezus aan de Gelukzalige Margaretha-Maria gevierd, en waarin tevens de plechtige toewijding van Pater de la Colombière aan het Goddelijk Hart wordt herdacht, (21 Juni 1675) en waarin eindelijk de gansche Katholieke wereld zich aan hetzelfde Goddelijk Hart komt toewijden. De menigvuldige brieven uit Frankrijk, België, Algiers, Spanje, Amerika.... aan Pater Pouplard gericht, zoowel om relikwieën van den Eerbiedwaardigen Pater de la Colombière te verzoeken, als om buitengewone gunsten te melden, door de voorspraak van den vromen religieus verkregen, leveren het bewijs, dat God den arbeid des schrijvers mildelijk gezegend heeft. Moge deze levensschets, ofschoon binnen engere grenzen beperkt, eveneens het hare bijdragen om God te verheerlijken, eene ruime mate van heil te brengen aan de vereerders van Jezus' H. Hart en de zaligverklaring van den Eerbiedwaardigen dienaar Gods verhaasten.

AMSTERDAM, 1 Mei 1875.

A. VERWEERD.

EERSTE AFDEELING.

PATER CLAUDIUS DE LA COLOMBIÈRE.

De gelukzalige Margaretha Maria: Geef mij, Heer Jezus, geef mij het middel om ten uitvoer te brengen, hetgeen Gij mij gebiedt.

Christus: „Wend u tot Mijn dienaar, Pater de la Colombière, en zeg hem van Mijnentwege, al het mogelijke te doen om deze godsvrucht te vestigen en Mijn Hart dit genoegten te verschaffen.

(Werken van de gelukz. Margaretha Maria.)

I.

Naar het algemeen gevoelen der Kerkvaders en Godgeleerden verleent de Heer aan elken heilige een bijzondere macht, om voor zijne vereerders die deugd te verwerven, welke hem het dierbaarst was, die godsvrucht te verkrijgen, welke hij zelf hier beneden het meest beoefend heeft. Op dien grond moet de voorbede der gelukzalige Margaretha Maria Alacoque bijzonderlijk ingeroepen worden door allen, die verlangen voortgang in de kennis van en de liefde tot Jezus' Hart te maken; deze zielen zijn genoegzaam overtuigd van de onvergelykelijke schat-

ten van genade waarmede Christus haar overlaadde, die Hij, „de welbeminde leerling van Zijn Hart” (1) noemde. Maar velen zijn onbewust dat de Eerbiedwaardige Pater de la Colombière met de gelukzalige Margaretha Maria den kostbaren erfschat van het goddelijk Hart gedeeld heeft, en dat hij rechtstreeks door den Hemel gezonden werd om de apostel dezer treffende godsvrucht te zijn. Hieraan willen wij in deze kleine schets herinneren, en om het vertrouwen der geloovigen in de voorspraak van dezen heiligen kloosterling op te wekken, en om de wonderen te verhaasten, die, naar wij hopen, deze twee leerlingen en apostelen van het H. Hart van Jezus in ééne canonisatie zullen vereenigen. (2)

Pater Claudius de la Colombière, in 1641 te Saint-Symphorien d'Ozon tusschen Lyon en Vienne geboren, werd, twintig jaar oud, in de Societeit van Jezus opgenomen. Zijne zeldzame geschiktheid voor den kansel bewoog zijne oversten, hem tot het prediken van Gods woord te bestemmen, schier zoodra hij zijne the-

(1) Tot nu toe hebt ge u slechts Mijne slavin genoemd; van dit oogenblik af geef Ik u den naam van beminde leerling van Mijn heilig Hart. (Mémoire de la Vie de la B. Marguerite-Marie, conservé au monastère de la Visitation, à Paray-le-Monial.)

(2) Bronnen die geraadpleegd zijn: Levensschets der Gelukzalige, Gedenkschriften uitgegeven door het klooster der Visitatie te Paray, Retraite spirituelle van den Eerbiedwaardigen Pater de la Colombière; Werken van Mgr. Languet, van de Paters Gallifet, Croiset, Daniel, van den abbé Cucherat, aalmoezenier van het hospitaal van Paray-le-Monial.

ologische studiën geëindigd had; want slechts ter loops beklom hij den leerstoel der rethorica in het college te Lyon. Zijn eerste optreden verried den redenaar, en wel den redenaar, die aan zijn woord, zoo als later aan zijn geestelijk bestuur, het zegel van bevalligheid en hemelsche zalving wist te geven, dat vooral het kenmerk is der zendelingen, die gloeiend ijveren voor de eer van God en het heil der zielen.

Zijne hooge geboorte, zijn persoonlijk aanzien, zijn gegrond oordeel, zijn levendige geest, zijne grootmoedige, kiesche gevoelens, en de bescheidene bevalligheid, over zijn uiterlijk uitgespreid, verwierven hem spoedig de achting en liefde van allen, die met hem in aanraking kwamen. Wie met Pater de la Colombière sprak, gevoelde dat hij zich in tegenwoordigheid van een uitstekend man bevond, en, wat merkwaardiger is, nauwelijks kon men een weinig vertrouwelijk met hem spreken, of al aanstonds herkende men den priester, die in hooge mate met den Geest des Heeren bezielde, den kloosterling, die ongemeen op den weg der volmaaktheid gevorderd was.

Zulk een indruk gevoelt nog een ieder die de ascetische werken van den eerbiedwaardigen Pater leest, bestudeert of overweegt, en we gelooven niet, dat een enkel ernstig lezer de bewonderenswaardige bladzijden van zijne „Geestelijke afzondering” kan doorloopen, zonder bij schier elke bladzijde te moeten uitroepen: „Dat is de taal, dat zijn de gedachten van een heilige!”

Pater de la Colombière had nauwelijks zijn vier en dertigste levensjaar en het vijftiende sinds zijne opneming in de orde bereikt, toen hij door eene geheel bijzondere genade en gemachtigd door zijnen zielbestuurder een dier besluiten nam, welke een nieuw tijdvak in het geestelijk leven openen, en den geheelen inwendigen mensch wonderlijk vernieuwen. Daar hij eensklaps zonder voorbehoud, alle, zelfs de geringste banden van eigenliefde wilde verbreken en zijn hart tegen de minste zwakheid versterken, verbond hij zich door gelofte, al de regels en al de voorschriften zijner orde zonder eenige uitzondering getrouwelijk na te komen. Zij die al de deugden en heilige oefeningen, welke de Societeit van Jezus van hare leden eischt, nauwkeurig kennen, zij die weten, welke waakzaamheid en volmaakte zelfverloochening de stipte nakoming er van vordert, zullen wellicht geen heldhaftiger besluit in zaken van heiligheid vinden, dan de uitvoering eener dergelijke verbintenis. Dan, wij weten dat Pater de la Colombière voortdurend getrouw bleef aan deze bewonderenswaardige gelofte en zij, die hem gekend hebben, onder anderen de beroemde Pater Jozef de Galliffet, verzekeren, dat zij hem, zelfs in de geringste zaak, nimmer ontrouw aan zijne gelofte hebben gezien; allen, religieuzen en leeken, zoo wel aan de hoven der koningen als in het klooster, hebben getuigenis afgelegd, dat de heldhaftige zoon van den heiligen Ignatius zijne gelofte — eene gelofte, in staat om hen, die de meeste vorderingen in het geestelijk

leven gemaakt hadden, te doen afschrikken — onverflauwd heeft nageleefd.

Dezen voortreffelijken man, dezen zoo wijzen en heiligen kloosterling heeft Jezus zelf door een bijzondere bestiering tot de gelukzalige Margaretha Maria gezonden, om de vertrouweling te zijn van de genaden die zij ontving, om haar steun en haar bijzondere gids te wezen in alles wat de godsvrucht van Zijn H. Hart betrof.

II.

Wij hebben een blik geworpen op de volmaaktheid van den heiligen bestuurder, dien God voor de getrouwe dienaars van Jezus' Hart bestemde. Om aan hare oversten te gehoorzamen, die het buitengewoon leven van Margaretha Maria met angstige zorg gadesloegen, kampte zij sinds verscheidene jaren met God zelve. De gehoorzame dochter der Visitatie verbeidde met een smartelijk geduld de komst van den zielbestuurder, die haar door den goddelijken Meester beloofd was geworden: „Wees gerust, Ik zal u Mijn dienaar zenden,” had Jezus haar gezegd. En in 1674 kwam de Eerbiedwaardige Pater Claudius de la Colombière te Paray-le-Monial, om het bestuur van 't huis, dat de Paters der Societeit van Jezus in die kleine stad bezaten, op zich te nemen.

Wij zullen nu de eigen woorden van de Gelukzalige aanhalen; hare getuigenis is meer afdoende dan de welsprekendste bewijsvoering. Wij zullen zien hoe

Pater de la Colombière bepaaldelijk door den Heer gekozen werd om de ijverige apostel der godsvrucht tot het H. Hart van Jezus te worden.

„Ondanks alle zorgen en vrees die mij kwelden, genoot mijn hart immer eene ongestoorde rust. Men bracht mij in gesprek met eenige geleerde personen, die, verre van mij gerust te stellen omtrent den weg dien ik bewandelde, integendeel mijn lijden vermeerderden, totdat de Heer Pater de la Colombière hier zond, ingevolge de belofte, die mijn opperste Meester mij gedaan had, eenigen tijd nadat ik mij aan Hem had toegewijd, namelijk dat Hij mij een Zijner dienaren zou zenden, om mij op Zijnen weg gerust te stellen; mij bevelende hem naar de kennis, welke Hij mij zou instorten, al de schatten en de geheimen van Zijn H. Hart te openbaren, en mij tevens verzekerende, dat Hij hem groote genade uit deze gezegende bron zou doen vloeien en die overvloediglijk over onze gesprekken uitstorten.

„Toen die heilige man ten eersten male hier kwam, hoorde ik, terwijl hij tot de verzamelde kloosterzusters sprak, inwendig deze woorden: „Ziedaar dengene, dien Ik u zend.” Ik erkende weldra de waarheid dezer woorden; want toen ik op een quater-temperdag voor het eerst bij hem biechtte, handelde hij met mij, zonder dat we elkander ooit gezien of gesproken hadden, als of hij alles begrepen had wat in mij omging. Kort en tijd daarna kwam hij weder en, ofschoon wetende, dat het Gods wil was dat ik

met hem sprak, bleef ik echter, een zonderling afkeer gevoelen, als ik tot hem gaan moest. Bij hem komende gaf ik dat te kennen. Hij antwoordde, dat het hem genoeg deed, mij gelegenheid verschaft te hebben een offer aan God te brengen; zonder moeite en zonder omwegen opende ik hem toen mijn hart en ontdekte hem alles, wat in mijne ziel omging, zoowel het kwade als het goede.

„Hij verschafte mij grooten troost; hij verzekerde, dat er niets te vreezen was in de leiding van den geest, die in mij werkte, te meer, daar ik niet van de gehoorzaamheid werd afgetrokken (1). Hij leerde mij de gaven van God op prijs stellen en de menigvuldige mededeelingen en gemeenzame gesprekken, waarmede ik begunstigd werd, met eerbied en oot-

(1) Verscheidene jaren na het overlijden van den E. P. de la Colombière moest de Gelukzalige uit gehoorzaamheid aan P. Ignatius Rolin, S. J. haren nieuwen biechtvader, verslag geven van de genaden die zij ontvangen had; zij schreef alstoen de volgende regelen:

„God liet toe dat velen geloofden dat ik bedrogen werd door den geest die mij geleidde . . . Ik twijfelde er niet meer aan of ik was van God verlaten en rekende mij onder de verworpene zielen, dewijl men mij in de meening bracht dat het Gods geest niet was die mij bezat . . . In dezen staat was ik strenger dan men zich kan verbeelden, tot dat mijn opperste Meester mij den E. P. de la Colombière toezond, mij te kennen gevende dat het een Zijner getrouwste dienaren en Zijner dierbaarste vrienden was. Deze heilige biechtvader deed al mijne angsten verdwijnen door mij te verzekeren dat het Gods geest was die mij bestuurde; en hij gebood mij onbetreest de wegen te volgen waar het Hem zou behagen mij te geleiden. Als toen geraakte ik tot eene groote gerustheid des harten, tot dien zoeten

moed ontvangen er bijvoegende, dat ik immer dankbaar moest zijn voor eene zoo groote goedheid.

„Intusschen had de Pater om mijnentwil veel te lijden. Men zeide dat ik hem, evenals anderen, door mijne begoocheling wilde bedriegen. Doch dat verdroot hem niet. Hij bleef mij zijne kulp verleenen, zoo lang hij in deze stad was, en heeft het sedert altijd gedaan.... Overigens spaarde hij niets om mij te vernederen en te versterven, hetgeen mij tot groot genoeg verstrekte.

„Eens toen hij de H. Mis in onze kerk kwam lezen, bewees God hem en ook mij zeer groote genaden; want toen ik naderde om de H. communie te ontvangen, toonde Hij Mij zijn H. Hart als een gloeienden oven, en twee andere harten, die zich met het Zijne vereenigden en daarin wegzonken, terwijl Hij mij zeide: „Aldus vereenigt Mijne reine liefde voor immer deze drie harten.” Hij deed mij verstaan, dat deze vereeniging geheel tot eer van zijn H. Hart zou strekken, waarna Hij verlangde dat ik den Pater de schatten zou ontdekken, opdat hij er de waarde van zou doen kennen; dat Hij daarom verlangde, ons gelijkelijk met geestelijke gunsten te

vrede, welken mijn zachtmoedige Verlosser mij sinds dien tijd immer geschonken heeft te midden der kruisen, vernederingen en smarten, waarmede Hij nimmer opgehouden heeft zijne onwaardige slavin te begunstigen en waarin ik alleen mijn troost, mijn genoeg en mijne rust vinden kon. (Brief van de gelukzalige Margaretha-Maria aan P. J. Rolin, S. J. 1685—1690.)

verrijken. Daarop droeg ik Hem mijne armoede voor en de ongelijkheid, die er bestond tusschen een man van zoo groote deugd en eene arme nietige zondares, gelijk ik ben. Hierop antwoordde Hij mij: „De on-eindige schatten van Mijn Hart zullen alles aanvullen en gelijk maken. Zeg hem deze dingen, zonder iets te vreezen.” Ik volbracht dit bevel bij ons eerste onderhoud. De ootmoed en dankbaarheid, waarmede hij dit en vele andere dingen vernam, die ik hem namens God zeide en die hem aangingen, troffen mij dermate dat ik er meer voordeel uit trok, dan uit al de predikatiën die ik zou hebben kunnen hooren.

Eens vroeg mijn Opperste Offeraar mij dat ik een schriftelijk testament of eene volledige afstandsakte, zonder eenig voorbehoud te Zijne gunste zou opmaken, (reeds mondeling had ik zulks gedaan), van al hetgeen ik zou kunnen doen en lijden en van al de gebeden en geestelijke gunsten, welke men voor mij, gedurende mijn leven of na mijnen dood zou kunnen opdragen. Hij gelastte mij aan mijne overste te vragen, of zij zelve dit stuk wilde schrijven, dat Hij haar mildelijk zou beloonen; mocht zij het weigeren, dat ik mij dan tot Zijn dienaar Pater de la Colombière zou wenden. Maar de overste deed het zelve.”

Wij zien duidelijk, dat de goddelijke Meester aan zijne vrome dienstmaagd wil doen begrijpen, dat zij Pater de la Colombière moet beschouwen als den steun, den leidsman harer ziel, vooral wanneer het zijn H. Hart betreft. Een laatste maal sprak de Heer met

nog treffender aandrang; aan de gelukzalige Margaretha Maria de instelling van het feest ter eere van Zijn H. Hart vragende, voorspelt Hij op eene wezenlijk plechtige en stellige wijze de hulp, die zij zal vinden in de godsvrucht en den ijver van den waardigen kloosterling. Hooren wij de Gelukzalige deze verschijning verhalen, welke men met recht de groote verschijning kan noemen en waarbij de uitdrukkelijke verlangens van Jezus' Hart werden kenbaar gemaakt.

„Mij eens voor het H. Sacrament bevindende — 't was gedurende het octaaf van 't feest — ontving ik van God buitengewone blijken Zijner liefde. Door een gevoel van dankbaarheid getroffen en verlangend liefde voor liefde te schenken, zeide Hij mij: „Gij kunt mij geen grooter bewijs van wederliefde geven dan door te doen het geen Ik u zoo dikwijls gevraagd heb.” Alstoen Zijn goddelijk Hart ontblootende sprak Hij: Ziedaar dat Hart, Hetwelk de menschen zoozeer bemind heeft, dat Het niets gespaard-maar Zich uitgeput en verteerd heeft om hun Zijne liefde te toonen, en tot erkentelijkheid ontvang Ik van de meesten niets dan ondankbaarheid door hunne oneerbiedigheid en heiligschennis, en door de koelheid en verachting, die zij voor Mij in dit Sacrament van liefde hebben. Maar wat Mij nog gevoeliger grieft, is, dat Mij toegewijde harten aldus handelen. Daarom vraag Ik u, dat de eerste vrijdag na het octaaf van het Heilig Sacrament toegewijd worde aan een bijzonder feest om Mijn Hart te eeren, door op dien dag de H. Com-

munie te ontvangen en door eene eerboete te doen tot vergoeding voor den geleden hoon, ten einde aldus de onwaardigheden te herstellen, welke Het verduurd heeft, sedert Het op de altaren rust. Ik be- loof u ook, dat Mijn Hart Zich zal openen om over- vloediglijk de uitwerkselen Zijner goddelijke liefde te doen nederdalen op hen, die Het deze eer zullen be- wijzen en deze eerbewijzing zullen bevorderen. — „Maar Heer, zeide ik tot Hem, „tot wien wendt Gij U? Tot een nietig schepsel, tot eene zoo arme zondares, dat hare onwaardigheid de vervulling van Uw plan zou kunnen beletten!” — „Hoe,” hernam onze Heer, „weet gij niet dat Ik Mij van de zwakste schepselen bedien om de sterken te beschamen, en dat Ik gewoon- lijk in de geringen en armen van geest Mijne kracht het schitterendst doe uitblinken, opdat zij niets aan zich zelve zouden toeschrijven?” — „Geef mij dan, Heer, geef mij het middel, om te volbrengen wat Gij mij gebiedt!” — „Wend u tot Mijn dienaar, Pater de la Colombière, en zeg hem van Mijne wege, dat hij het mogelijke doe om deze godsvrucht te vestigen en dit genoeg aan Mijn Hart te verschaffen. Dat hij niet ontmoedigd worde door de zwarigheden die hij ten dien opzichte zal ondervinden; want deze zullen niet ontbreken. Doch hij moet weten, dat hij, die zich zelve mis- trouwt om zich geheel op Mij te verlaten, alles vermag.”

„Toen ik dit volbracht had,” vervolgt de Gelukza- lige, „beval de Pater mij, wat ik hem nopens het H. Hart van Jezus gezegd had, in schrift te be-
 H. Hart van Jezus gezegd had, in schrift te be-

gen alsmede vele andere zaken, die hem zelve betroffen, voor de eer van God."

"Deze heilige man strekte mij tot grooten troost, zoo wel door mij te leeren beantwoorden aan de oogmerken van God, als door mij gerust te stellen in de ernstige vrees die ik had van misleid te zijn, hetgeen mij onophoudelijk kwelde. De Heer nam hem uit deze stad, ten einde hem voor de bekeering der zielen onder de kettters te gebruiken; ik ontving dien slag met eene volmaakte onderwerping aan Gods wil.... wel overtuigd dat Hij zorg zou dragen mij van alles te voorzien wat ik kon behoeven.

III.

Wij hebben gehoord, hoe de Gelukzalige in naam van Jezus Christus zelve, den Eerbiedwaardigen Pater de la Colombière met de verheven en roemrijke zending bekleedde, welke zoo zeer voegde aan het vurig en edelmoedig hart van den heiligen apostel. De Pater kon geen geloof weigeren aan dit van den hemel gezonden bevel; de goddelijke werkingen die hij in de ziel der nederige kloosterzuster herkend en bewonderd had, ontnam en hem elken twijfel omtrent de oprechtheid harer mededeelingen en derzelve hemelschen oorsprong. Hij beijverde zich dan ook zich zelve geheel aan het Hart van Jezus over te geven en zich den eersten leerling van dat aanbiddelijk Hart verklarende, verbond hij zich door eene toewijdingsakte voor het gansche leven aan Zijnen dienst; deze toewijding sprak hij uit op

Vrijdag na het Octaaf van het Heilig Sacrament, den 21 Juni 1675, zijnde dezelfde dag, die door Onzen Heer Jezus Christus bestemd was om de feestdag van Zijn H. Hart te worden. Het was tevens de feestdag van den beminnelijken H. Aloysius van Gonzaga, die immer een voorstander van deze godsvrucht was geweest en en van wien de H. Magdalena de Pazzi gezegd had, dat hij, nog in leven zijnde, onophoudelijk liefdepijlen naar het Hart van het vleesch geworden Woord afschoot, welke zich, nu hij in de glorie des hemels is, niet meer van zijn eigen hart scheiden. (Leven van de Gelukzalige, door Pater Daniel.) (1)

Gelukkig zich aldus aan het aanbiddelijk Hart van den Heiland toegewijd te hebben, beschouwde Pater de la Colombière zich als den voor deze godsvrucht geroepen apostel, en van toen af bestond de aange-

(1) Men veroorloove ons hierbij te voegen dat deze engelachtige patroon der christelijke jeugd in 1765 op wonderdadige wijze een stervenden novice, met name Nicolaas Célestini genas, en dat hij van God zijne gezondheid verwervende de voorwaarde stelde dat de jeugdige kloosterling zich tot aan zijnen dood zou beijveren de godsvrucht tot het Hart van Jezus te verspreiden, eene godsvrucht die den Hemel zeer aangenaam is. Den volgenden dag diende de jeugdige novice, volkomen hersteld, de H. Mis aan Pater Superior en ontving de Communie aan het altaar van den H. Aloysius van Gonzaga. Gedurende zijn geheele leven getrouw aan het verlangen van zijn heiligen beschermer, beijverde Pater Nic. L. Célestini zich de godsvrucht tot het H. Hart van Jezus, deze godsvrucht die den Hemel zoo aangenaam is, te verspreiden. (Leven van den H. Aloysius van Gonzaga, Daurignac en andere schrijvers.)

naamste arbeid van zijn apostolaat het Hart van Jezus te doen kennen. Niet alleen door hetgeen hij had hooren zeggen van de schatten van dat aanbiddelijk Hart en van Zijn verlangen om die den menschen mede te deelen, maar vooral door eigen ondervinding, door de genaden, waarmede hij zich zelve overstelpt zag, en den ijver der liefde, waarmede hij vervuld was, werd hij bevestigd in het opgevatte plan en in het genomen besluit, om apostel van het H. Hart te worden. Hij ried dan de godsvrucht tot Jezus' Hart aan tal van personen, die hem te Paray-le-Monial, de leiding hunner ziel hadden toevertrouwd, en hij deed hun in praktijk brengen wat door den Heer aan de gelukzalige Margaretha Maria voorgeschreven was geworden. „Het geschiedde zegt Mgr. Languet (ondanks den tegenstand, waaraan het niet ontbrak) met een zoo gunstigen uitslag, dat hij er zelf over verbaasd was. Velen verwierven door de beoefening dezer devotie, de geheele bekeering van hun hart; anderen vonden, door de bijzondere genaden die zij van God ontvingen, een middel om op den weg der volmaaktheid voort te gaan.”

Intusschen nam de Heer, zooals de Gelukzalige ons reeds gezegd heeft, Pater de la Colombière uit het stadje Paray weg en bestemde hem tot de bekeering der kettters. Het was naar het hof van Engeland zelf, een zeer doornachtig en weinig ter bebouwing geschikt veld, dat de Pater door zijne oversten werd gezonden, in hoedanigheid van prediker van Hare Konink-

lijke Hoogheid Mevrouw de Hertogin van York, later koningin van Groot-Brittanje.

Alvorens naar Engeland te vertrekken, gaf Pater de la Colombière aan de Gelukzalige tot besluit deze weinige maar zeer veel beteekenende woorden: „Herinner u, dat God van u alles en van u niets vraagt. Hij vergt alles, omdat Hij over en in u wil heerschen, als over een eigendom dat Hem alleen volstrekt toebehoort, zoodat Hij over alles beschikt, niets Hem wederstaat, alles buigt, alles aan het minste teeken van Zijnen wil gehoorzaamt. Hij vraagt niets van u, omdat Hij in u alles wil verrichten zonder dat gij u ergens tusschenmengt, u tevreden stellende met het voorwerp te zijn waarop en waarin Hij handelt, opdat al de eer Hem zij en Hij alleen eeuwig gekend, geprezen en bemind worde.”

Deze woorden doen ons genoegzaam de hooge en krachtige leiding des eerbiedwaardigen Paters en de volmaaktheid van zijne heilige biechteling kennen. Maar de man naar Gods Hart vergenoegde zich niet der Gelukzalige den weg van deze verhevene overgeving af te bakenen; hij verzocht voor zich zelve de geestelijke hulp van Margaretha Maria, en in zijne nederigheid vroeg hij eenige regelen van hare hand. De Gelukzalige kon het niet weigeren; zij schreef aan haren heiligen zielsbestuurder dus een briefje, hetwelk voor den Pater eene bron van sterkte en troost was in de talrijke moeielijkheden van zijn nieuw apostolaat in een land, waar roomsch priester

te zijn eene misdaad en lid der Societeit van Jezus te wezen eene dubbele misdaad was. De Eerbiedwaardige Pater verhaalde dan ook gaarne, dat hij het ontsnappen aan zoo vele gevaren en het roemrijk ontkomen aan duizenden hinderlagen verschuldigd was aan de voorlichting die de Gelukzalige hem bij zijn vertrek geschonken had; aan de raadgevingen, die zij hem nog door hare overste, de kloostermoeder de Saumaise, deed toekomen, en vooral aan de voorbede dezer getrouwe minnares van Jezus' Hart.

IV.

Den 13 October 1676 te Londen aangeland en de bewoner van het paleis van Sint-James geworden, zocht Pater de la Colombière daar als een waar kloosterling te leven, vreemd blijvende aan het gewoel en de weelde van het hof. Elke nieuwsgierigheid, zelfs de geringste vermijdende, wierp hij nimmer een blik op het prachtige Londen, dat zich onder de vensters van zijn koninklijk verblijf uitstreckte; bezocht geene enkele merkwaardigheden van deze groote stad, verbande alle fijne geriefelijkheden en schijn van weelde en vond, terwijl hij zijne gewone gestrengheden verdubbelde, in de trouwe naleving zijner geloften, „het geheim om door het gewoel van het hof niet meer verontrust te worden, dan in de stilte eener woestijn.” (Brief van den Eerbiedw. Pater.)

Getrouw aan zijne zending, nam de prediker elke gelegenheid waar om Gods oogmerken bevorderlijk te

zijn. „Ik wist, schreef hij in 1677, dat God verlangde, dat ik Hem dienen zou door de verspreiding der godsvrucht ingegeven aan eene persoon, aan wie Hij zich zeer vertrouwelijk openbaart, voor welke Hij van mijne zwakheid gebruik had gemaakt : ik heb die reeds veel in Engeland verspreid en er over naar Frankrijk geschreven.... Mocht ik, o God, overal kunnen zijn en verkondigen wat Gij van Uwe dienaars en vrienden verwacht. (1)

De ijver, die in het gemoed van den Pater brandde, liet hem geene rust, maar hij was vooral welsprekend en scheen door eene hemelsche ingeving bezielde, wanneer hij over het bewonderenswaardig geheim des Altaars en over het H. Hart van Jezus sprak. Men kan geene woorden vinden om de teederheid en tege-

(1) Het uittreksel van een brief van Pater de la Colombière aan de Congreganisten der H. Maagd te Paray, waarvan wij eenige regels in fac-simile wedergeven, bewijst dat de Eerbiedwaardige kloosterling de zielen niet vergat, die van verre en van nabij zijne geestelijke leiding inriepen.

Het fac-simile van het handschrift van Pater de la Colombière aan ons zendende, schreef de Moeder-Overste der Visitatie te Paray-le-Monial, den 28 Februari 1874: „Zeer gaarne zouden wij u vele documenten van dezen grooten vriend van Jezus' Hart doen toekomen maar belaa's! we bezitten er weinig. Het eenige fragment-handschrift dat wij hebben is zeer beschadigd.... Het fac-simile dat wij het voorrecht hebben u aan te bieden is het eenige dat een volledigen zin uitmaakt.... — Wij zien in de aantekeningen der Archieven dat de helft van den brief gegeven werd aan den E. P. Barelle, prefekt der scholen te Billom; het stuk waarop de datum vermeld is: „Londen, 18 Augustus 1677" aan den heer Gautrelet, en het stuk waarop het woord „Vrede" voorkomt aan den E. P. Gloriot.

Jesus christ N. S. auquel
je vous recommande tous les jours,
connoist la grandeur de mon affectum, et
l'ardeur avec laquelle je vous souhaite
toutes les bénédictions des saints.

Fac-simile de l'écriture
de R. Père de la Colombière.

Jesns Christus. O. H. wien ik U dagelijks
aanbeveel kent mijne groote genegenheid en de hartelijckheid
waarmede ik u alle Zegeningen der heiligen toewensch

lijkertijd de kracht uit te drukken, welke zijn hart overstelpte, toen hij op den dag, waarop de Kerk het feest van 't H. Sacrament viert, in de koninklijke kapel over de liefde van Christus in het aanbiddelijk Geheim en over de ondankbaarheid der menschen jegens dit Sacrament van liefde sprak. Men zou zijne vurige godsvrucht moeten bezitten om het diepgaand medelijden en den heiligen hartstocht, welke in de laatste woorden dezer toespraak lagen, te kunnen weergeven en gevoelen; eene toespraak, waarin hij, zich tot het Hart van Jezus wendende en aldus rechtstreeks in het hart van 't kettersch Engeland de godsvrucht tot het H. Hart inleidende, dit bewonderenswaardige en aanbiddelijk Hart aanroept, als het eenig hulpmiddel tegen den stroom van onze kwalen.

Thans moeten we terugkomen op het briefje, dat de Gelukzalige aan Pater de la Colombière bij zijn vertrek naar Groot-Brittanje deed ter hand stellen. Wij geven het woordelijk weder zoo als het voorkomt in de „Geestelijke Afzondering” van den heiligen kloosterling, in 1677 te Londen geschreven.

1°. Het talent van Pater de la Colombière is de zielen tot God te brengen; daarom zullen de duivelen tegen hem alle krachten samenspannen. Zelfs aan God toegewijde personen zullen hem leed veroorzaken en afkeuren wat hij in zijn predikatiën zeggen zal, om hen daarheen te voeren. De goedheid Gods zal in de moeielijkheid zijn, steun zijn zoo lang hij op Hem blijft vertrouwen.

2°. Hij moet meewarige goedertierenheid hebben voor de zondaars, en slechts dan gestreng zijn, wanneer God hem zulks openbaart.

3°. Dat hij grootelijks zorgdrage het goede niet uit zijne bron te trekken. Dit woord is kort maar veel beteekenend. God zal het hem doen begrijpen, naar mate hij er zich op toelegt.

Dit zijn de drie punten welke het profetisch geschrift of briefje bevatte, dat de Gelukzalige aan Pater de la Colombière vóór zijn vertrek gaf. Zonder het aanvankelijk geheel te begrijpen bewaarde hij het zorgvuldig als eene waarschuwing en aanmoediging; en allengskens zag hij de verwezenlijking er van, zoo als hij aantekent in zijne „Geestelijke Afzondering” en in sommige brieven, welke hij in 1676, 1677 en 1678 uit Londen schreef aan de eerw. Moeder de Saumaise, Overste van het klooster der Visitatie te Paray en boezemvriendin van de gelukzalige Margaretha Maria.

„Het zal u aangenaam zijn te vernemen,” schreef hij den 7^{den} Februari 1677, „dat het briefje, hetwelk gij mij bij het vertrek gaaft, bijna zooveel geheimen als woorden bevatte. Ik heb er den zin niet van begrepen vóór dat ik, tien dagen geleden, eene geestelijke afzondering hield. Doch 't is waar, dat de Heer niets te zeggen over had gelaten en dat daarin behoedmiddellen waren tegen alle rampen, die mij konden treffen. Alles is vervuld geworden, behalve de vervolging waarvan in het eerste artikel gewaagd wordt, en die mij door een Godgewijd persoon

berokkend moet worden. Want wat de vervolging des duivels betreft, onder hetzelfde hoofdstuk vermeld, ik kan in waarheid getuigen, dat hij mij allerlei strikken gespannen heeft.

„Het tweede en derde artikel waren van het grootste gewicht voor de rust mijns levens en voor mijne volmaaktheid. Aanvankelijk verbeeldde ik mij en gedurende drie maanden geloofde ik, dat het slechts algemeene opmerkingen betrekkelijk mijn verderen levensloop waren, maar weldra erkende ik, dat het een raadgeving was voor bestaande gelegenheden, en geneesmiddelen tegen denkbeelden en plannen, die mij verontrustten en volstrekt niet met die van God strookten.

„Voor al het laatste waarvan ik den zin nimmer had kunnen begrijpen, werd mij eensklaps zoo helder, dat niets ter wereld duidelijker was.

„'t Is mij niet mogelijk u de vreugde te schetsen, welke dit licht voor mij deed ontstaan, omdat het mij gewerd in een tijd, dat ik het ernstig zocht, na de woorden, die het einde van den zin uitmaken, overwogen te hebben: Dat God mij de zaak begrijpelijk zou maken, naar gelang ik er mij op zou toelleggen.

„Ik zeg u al de rijkdommen niet, welke ik in dit geschrift ontdekte; ik zou te lang worden. Alles wat ik u kan zeggen, is dat indien de booze geest het ingegeven heeft, hij deerlijk met zich zelve in strijd is, aangezien ik daaruit zulke krachtige middelen tegen zijne listen geput heb en het op mij al

de uitwerking heeft, welke de Heilige Geest pleegt voort te brengen.”

Den 3^{den} Mei 1677 schreef hij aan dezelfde overste: „Mij dunkt dat ik in het jongste briefje van zuster Alacoque alles begrepen heb, behalve het laatste woord: zonder voorbehoud. Het heeft zulk eene groote betekenis, dat ik zeer vrees dezen raad niet te zullen nakomen; echter is hij mij reeds heilzaam geweest. Maar ik zou mij gelukkig achten alles te kunnen volbrengen wat door dit woord bedoeld wordt.”

„Ik kan u niet zeggen, hoeveel troost uw brief mij verschaft heeft,” schreef de Pater nog den 25 November 1677. „Het briefje van zuster Alacoque versterkt mij veel en stelt mij gerust omtrent duizend twijfelingen die mij dagelijks overvallen. Wat zij van mij verlangt, hindert mij zeer en ik weet niet wat haar te antwoorden. Onze Lieve Heer openbaart mij Zijnen wil niet zoo als bij haar het geval is, en verre zij het van mij, haar in iets te raden. Om echter hare nederigheid te bevredigen, zal ik haar heden nog schrijven.

„Alles wat gij mij van deze goede zuster meldt, veroorzaakt mij buitengewone vreugde! Hoe bewonderenswaardig is God! Hoe beminneuswaardig is Hij in Zijne heiligen! Ik kan haar in het lijden niet beklagen; mij dunkt dat de slagen, welke van Gods hand komen, duizendmaal aangenermer zijn dan de liefkozingen der menschen.”

„Londen, 30 April 1678. Ik dank u hartelijk voor

den brief van zuster Alacoque, ik zal haar antwoord zenden en als gij het goedvindt zult gij het haar wel ter hand stellen; vindt ge het niet gepast, handel dan naar welgevallen. Haar schrijven heeft mij zeer gesticht; het bevestigt mijn geloof aan de dingen, die Christus haar nopens het verledene en de toekomst kenbaar maakt, zoo zeer dat ik denk, geene verdienste van het gelooven meer te hebben."

Londen, 3 Mei 1678. "Ik twijfel of ik zonder het briefje, waarin de raadgevingen van zuster Alacoque vervat waren, het leed dat ik doorstaan heb, wel te boven zou gekomen zijn, en de zorgen overvielen mij immer het hevigst, wanneer ik spoedeischede zaken te verrichten had en met arbeid overladen was."

Den 9den Mei schreef de Eerbiedwaardige Pater nogmaals aan dezelfde Overste: "Men moet, naar de heilzame raadgeving, mij eens door zuster Alacoque verstrekt, den uitslag overlaten aan Hem, die al onze kwelling ten beste kan doen eindigen. Zij heeft er mij drie of vier gegeven, die mij tot gedragslijn dienen en al de vreugde mijns levens uitmaken. Eeuwig zij God geprezen, Die Zich gewaardigt ons arme blinden te verlichten door het licht van hen, die meer vertrouwelijk met Hem omgaan!" — Weinige dagen daarna meldde de Pater: "Ik zou gaarne antwoorden op het schrijven van onze heilige zuster Alacoque, waardoor ik zeer gesticht ben geworden, doch ik gevoel mij niet in staat haar iets te zeggen, en ik vrees zoozeer haar inwendig leven te storen, dat ik niet besluiten kan mijne nei-

ging te volgen. Zij is zoo verstandig en zoo verlicht en ik ben daarenboven overtuigd, dat God zich aan haar op eene geheel bijzondere wijze openbaart. Zij spreekt van een tweede offer dat God van haar vraagt, n. l. de zorg voor het ligchaam en de gezondheid; wat mij betreft ik beschouw dit offer nog volmaakter als het offer der gebeden, dewijl het zeer vernederend en zeer geschikt is om ons van allen steun, dien we in ons zelve kunnen hebben, los te maken. Behoefde zij eene vermaning om in dit opzicht aan de stem van God te gehoorzamen, ik zou haar van ganscher harte daartoe aansporen. Ik zie niet, dat zij daarover eenig leed behoeft te hebben, zij bemint de vernederingen en de verborgenheid; deze leiding brengt daartoe veel bij. In dat alles waagt zij niets dan haar eigen belang, hetwelk zij voor niets moet rekenen.

Deze wellicht een weinig breedvoerige aanhalingen hebben ons noodzakelijk toegeschenen, om meer en meer de vertrouwelijke verstandhouding dezer beide groote zielen, en de wederzijdsche achting, welke zij elkander in den Heer toedroegen, te doen waarderen. Wanneer wij bijna uitsluitend de woorden van den Eerbiedw. Pater de la Colombière aanhalen, geschiedt zulks om meer regtstreeks zijne nederigheid, zijn heilig wantrouwen in zich zelve, zijn streven naar de hoogste volmaaktheid en zijnen eerbied voor de deugden en de verlichting der gelukzalige Margaretha Maria te doen uitkomen. Maar het zal niemands aandacht ontgaan, hoe volhardend de getrouwe leerlinge van Jezus'

Hart den raad bleef inwinnen van hem, dien de goddelijke Meester haar tot zielsbestuurder gegeven had, en tegelijkertijd met welk een berekende voorzichtigheid en met welk een waarlijk bovennatuurlijken en apostolischen geest, de man Gods zoo van verre als van nabij, zijne heilige biechteling leide.

Deze brieven, en vele andere, die we stilzwijgend voorbijgaan, getuigen ook van de beproevingen, welke de ijver van den Eerbiedwaardige Pater, in zijne zending aan het hof en in de hoofdstad van Groot-Brittanje, te verduren had. Onaangenaamheden van allerlei aard, en gelijk de apostelen, die zich eeniglijk aan de zaak van God en het zielenheil wijden maar al te dikwijls ondervonden, tegenkantingen welke de H. Paulus de vervolging der valsche broeders noemt, al dat zedelijk lijden, gevoegd bij zijne gewone gestrengheden en bij de vermoeienissen aan zijne heilige bediening verbonden, hadden allengskens de overigens niet sterke krachten van den kloosterling ondermijnd; onderscheiden malen was zijne zwakke borst onbestand gebleken tegen de pogingen van zijnen ijver, en het scheen zeer twijfelachtig of hij zijne predikatiën in de kapel van Sint-James wel zou kunnen voortzetten. Ook verwachtte hij dat zijne oversten hem naar Frankrijk zouden terug roepen, toen God hem de groote beproeving bereidde, waarvan de gelukzalige Margaretha Maria hem het voorgevoel had gegeven; ik bedoel de beproeving van laster en vervolging.

Plotseling in het holst van den nacht, zonder eeni-

gen eerbied voor de koninklijke gastvrijheid, waaraan hij zich had toevertrouwd, werd Pater de la Colombière gevangen gezet, als samenzweerder aangeklaagd en met de doodstraf bedreigd. Het zal onnoodig zijn te zeggen, dat men van hem niets vernam aangaande eene denkbeeldige samenzwering, waaroftrent de geschiedenis overigens recht gesproken heeft, en welke door de protestanten zelve als eene grove en laffe aantijging, beschouwd is geworden. (1)

Door zijnen titel van prediker van Hare Koninklijke Hoogheid de Hertogin van York; door de bescherming van Lodewijk XIV, wiens onderdaan hij was, ontkwam Pater de la Colombière den dood, die het lot werd van negen zijner ambtsbroeders en van den uitstekenden William Howard, burggraaf van Stafford. Maar de lord-rechters veroordeelden hem tot ballingschap, en de onverschrokken belijder des geloofs moest er in berusten, den zoo zeer gewenschten beker van het martelaarschap niet te ledigen. Hij vertrok dan, de ziel van droefheid vervuld, zijne broeders in de gevangenis en als met eenen voet op het schavot, en de kinderen zijner zending in tranen achterlatende; overigens gereed om op een teeken van zijne oversten in het land der kruisen, zoo als hij Engeland noemde, terug te keeren om er te lijden en te sterven.

(1) Vie de la B. Marguerite-Marie, door den E. P. Charles Daniel, S.J.

In het begin van 1679 in Frankrijk teruggekeerd zou Pater de la Colombière Engeland, het land der kruisen, niet meer wederzien; nog twee jaren ballingschap wachtte hem in deze wereld en dan zou het land waar de smart vreemd is zijn vaderland worden! 's Paters gezondheid was inderdaad een doodelijke schok toegebracht: de gevangenschap, de smartelijke aandoening bij het vertrek en het laatste afscheid, de overtocht in het barre jaargetijde, maar vooral het lijden van zijn oprecht apostelhart bij het gezicht der rampen van de kerk in Engeland die hij had verlaten, hadden de borstkwaal, waaraan de Pater lijdende was, verergerd en de bloedspuwingen vernieuwd.

Tot den dood toe offervaardig, bood hij zijnen oversten aan, om de functiën te vervullen die men hem nog zou willen toevertrouwen, zich gelukkig rekenende met de wapenen in de hand te sneven! Men riep hem dan naar Lyon om hem in eene bediening te plaatsen geëvenredigd aan zijne zwakke krachten; er heen reizende had hij de zalige troost eenige dagen te Paray-le-Monial te vertoeven, en de nederigheid en gehoorzaamheid van zuster Margaretha Maria te bewonderen en tal van personen, die hunnen vroegeren geestelijken leidsman kwamen raadplegen, met nieuwen ijver te bezielen.

Te Lyon belast met de geestelijke leiding der jeugdige religieusen zijner orde, onderscheidde Pater de

la Colombière zich door zijne zeldzame menschenken- nis en hemelsche zachtmoedigheid en in zijne school werd de beroemde Pater Josef de Gallifet gevormd, wiens degelijke geschriften (1) later zoo krachtig mede- werkten om de godsvrucht tot het H. Hart van Jezus op onwrikbare theologische grondslagen te vestigen.

Ongetwijfeld heeft Pater de la Colombière gedu- rende zijne laatste levensjaren overvloed van krachten en troost in de godsvrucht tot Jezus' Hart gevonden. Christus die zich op de stelligste wijze verbonden had, om de rampen der aan Zijn Hart toegewijde personen te verzachten en de reeds ijvervolle zielen tot groote volmaaktheid op te voeren, overlaadde dezen bevoorrechtten vriend, dezen apostel van Zijn H. Hart met de uitgezochtste zegeningen. De heilige kloosterling erkende en verkondigde ook gaarne met de gevoelens eener nederige dankbaarheid de onuitsprekelijke zoetig- heid, waarmede de Heer Zich gewaardigde hem te overstelpen, en ofschoon God hem langen tijd op den weg der verhevenste volmaaktheid geleid had, niet

(1) Het voornaamste werk van P. Josef de Gallifet, oorspronkelijk in 1726 te Rome onder den titel van *De culta sacrosancti Cordis Dei ac Domini nostri Jesu Christi* gedrukt, en later door den schrij- ver zelve in het Fransch vertaald onder den titel van: *De l' ex- cellence de la dévotion au Cœur adorable de J. C.*, is wellicht de vol- ledigste en de degelijkste verhandeling, die tot nu toe over dat on- derwerp in het licht verschenen is. Het is in 't Italiaanssh, Poolsch, Duitsch, Portugeesch en andere talen overgezet en dikwerf herdrukt geworden.

door voelbaren troost, maar alleen door een levendig geloof en door vrij zware beproevingen, scheen echter de H. Geest ten zijnen opzichte, zoodra Hij hem de beoefening dezer godsvrucht had ingegeven, eene andere gedragslijn te volgen." (Pater J. Croiset.)

Deze dienaar Gods spreekt in zijne „Geestelijke Afzondering" aldus over dit onderwerp : „Mijn hart stort zich uit en gevoelt eene zaligheid, die ik kan smaken en van de barmhartigheid van mijn Schepper ontvangen, zonder ze te kunnen uitspreken. God, Gij zijt wel goed U aldus aan het ondankbaarste Uwer schepselen en aan den onwaardigsten Uwer dienaren te openbaren; wees er eeuwig voor geprezen en geloofd! Ik heb erkend dat God verlangde dat ik Hem zou dienen door bevorderlijk te zijn aan de vervulling Zijner wenschen, betreffende de devotie die Hij ingegeven heeft aan iemand aan wie Hij Zich zeer vertrouwelijk openbaart. Kon ik, o God, overal te gelijk zijn en verkondigen wat Gij van Uwe dienaars en vrienden verwacht!" En in eene andere vervoering van liefde en dankbaarheid roept hij uit: „Houd op, mijn Heer en beminnelijke Meester, mij met Uwe gunsten te overladen! Ik erken mijne volkomene onwaardigheid; Gij zoudt mij gewinnen U uit eigenbelang te dienen, of Gij zoudt mij tot buitensporigheden brengen, want zoo Gij mij niet verplichtte te gehoorzamen aan mijn bestuurder, wat zou ik niet doen om een oogenblik dien troost te verdienen welken Gij mij schenkt? . . . Dwaas, wat zeg ik, verdienen? Vergeef mij, Lemin-

nenswaardige Vader, deze uitdrukking; mijn geest raakt verbijsterd door den overvloed Uwer goedheid, ik weet niet wat ik zeg; zou ik ooit die gunsten en dien overgrootten troost kunnen verdienen, waarmede Gij mij te gemoet komt en mij overstelpt? Neen mijn Jezus, Gij alleen verwerft mij door Uw lijden van Uwen Vader alle gunsten die mij geworden; wees er eeuwig voor gedankt en overstort mij met lijden en ellende om mij ten minste eenigszins in de Uwe te doen deelen! Ik kan niet aan Uwe liefde gelooven alvorens Gij mij veel en langen tijd hebt doen lijden! Aldus spreekt deze heilige kloosterling in de overmaat van genot en inwendige vertroosting, waarmede het Hart van Jezus zijne reine ziel overstroomde. Men zou meenen den H. Bernardus te hooren, die, meer dan vijf eeuwen vóór Pater de la Colombière, uitriep, toen hij de christenen aanspoorde in het H. Hart des Verlossers hunne woning te vestigen: „O, hoe heilzaam, hoe zoet is het in dit goddelijk Hart te verwijlen! Ja, beminnenswaardige Jezus, het is voldoende tot U te komen en aan Uw Hart te denken om met vreugde overstelpt te worden en van blijdschap op te springen!... „*Exultabimus et lætabimur in te, memores cordis tui! O quàm bonum et quàm jucundum habitare in corde hoc!* (Vitis mystic: c III.)

Wel verre van zich in deze geestelijke vreugde te verheugen verlangde de Eerbiedwaardige Pater naar het voorbeeld van den Heiligen Bernardus, of beter gezegd naar het voorbeeld van alle oprechte bemin-

naars van Jezus Christus, onophoudelijk naar het lijden, naar de vernederingen en al de beproevingen van Golgotha. Om in de banden der goddelijke liefde te leven, mocht hij ook met den vromen Bernardus zeggen, „moet men in de banden der gevangenschap met Jezus leven.” *Vinciamur vinculis passionis boni Jesu ut etiam vinculis charitatis cum Illo vinciri possimus.* (Vit myst: c IV). Zij die met aandacht de „Geestelijke Afzondering” van Pater de la Colombière lezen, weten hoe innig hij zich aan den goddelijken Gekruiste vastgekluisterd en welk een martelaarschap hij zich opgelegd had door zijne gelofte om zich in alles aanhoudend te versterven! Ja, het was de gelofte van den H. Paulus: *Quotidie morior!* (1 Cor. XV, 31.) „Ik sterf dagelijks,” die hij aanhoudeud verwezenlijkte. De voortdurende versterving bewonderde men zelfs gedurende de laatste weken van 's Paters leven, toen de pijn hem niet veroorloovende in het bed te blijven, hij elken dag verscheidene uren in een leuningstoel doorbracht, zonder met de armen of de schouders ergens tegen te leunen! Hij wilde aldus tot den dood en te midden zelfs van de verlichting die zijn toestand vereischte, volgens zijne gelofte, eene aanhoudende versterving in alles betrachten. *Quaerere continuum in rebus omnibus... mortificationem.* (Reg. S. J. 12.) En echter vond de Eerbiedwaardige Pater de la Colombière, door een van die blijken der goddelijke wederliefde, welke zoo gaarne hare ruime gaven en troost uitstort op hen die zich aan den dienst en de eer

van het H. Hart van Jezus wijden, in zijn lijden, in zijne vernederingsen, in al zijne offers en voornamelijk in zijne gelofte, het geheim van eene nieuwe vreugde, van een onvergelykelijken vrede en van eene volmaakte wijsheid, zooals hij zelf schreef: „een vrede en troost, die men wel kan gevoelen maar onmogelijk uitdrukken.”

„De gedachte aan deze verplichting zijner gelofte om al de voorschriften van den Regel des H. Ignatius na te komen, en vooral om in alles eene aanhoudende versterving te zoeken, de gedachte aan deze verplichting, wel verre van mij te beangstigen, verschaft mij vreugde; mij dunkt dat ik wel verre van mij tot slaaf te maken, in het rijk der vrijheid en des vredes ben ingetreden... De gedachte in Gods dienst te zijn, heeft mij vaak eene groote inwendige vreugde verschaft; ik heb gevoeld dat zulks meer waard is dan al de gunst der koningen... Door de eer te genieten van aan God toe te behooren, bevind ik mij boven al de koningen der aarde verheven.. Mijne gelofte hindert mij in geen enkel opzicht; integendeel dit juk, ik zal het zoo uitdrukken, verlicht mij. Ik beschouw het als de grootste genade die ik ooit in mijn leven ontving.”

„De beschouwing van Jezus Christus, voegt hij er nog bij, doet mij het kruis dermate beminnen dat het mij toeschijnt als of daarbuiten geen geluk bestaat. Met eerbied staar ik op hen die God door vernederingsen en tegenspoed, van welken aard ook, bezoekt:

zij zijn ongetwijfeld Zijne vrienden! Om mij te vernederen, heb ik mij slechts bij hen te vergelijken terwijl ik voorspoed geniet". . .

"Ziehier woorden," vervolgt hij, "die mij nooit voor den geest komen, zonder dat het licht, de vrede, de vrijheid, de zachtmoedigheid en de liefde, naar het mij schijnt, te gelijktijd mijn hart vervullen: eenvoudigheid, vertrouwen, nederigheid, geheele overgeving, geen voorbehoud, mijne regelen."

De lezer die eenig begrip heeft én van de goddelijke werking op de zielen en van de uitwerkselen welke hare beantwoording aan de geheimzinnige inspraken der genade te weeg brengen, zal deze woorden van den eerbiedwaardigen Pater de la Colombière overwegende, gemakkelijk beseffen tot welken hoogen trap van volmaaktheid deze groote dienaar des Heeren gestegen was. Tegelijkertijd zal hij zich tot zijnen troost deze belofte herinneren, die Christus aan de gelukzalige Margaretha-Maria gedaan heeft: "De ijvervolle zielen, die Mijne goddelijk Hart zullen eeren en zich zullen beijveren om het te doen eeren, zullen spoedig eene groote volmaaktheid bereiken." Van bewondering opgetogen bij het gezicht van dezen heiligen priester, die de vreugde en het geluk vindt in de beoefening eener algemeene en standvastige versterving, zal hij nieuwe kracht verkrijgen te midden van de beproevingen en de opofferingen des levens; hij zij een eenvoudig geloovige, die in het gewoel der wereld verkeert, wereldpriester of kloosterling, hij zal

het geschenk van Jezus, Zijn H. Hart willen kennen, en even als de Eerbiedwaardige Pater de la Colombière, wiens tusschenkomst hij zal verzoeken om gereeder verhoord te worden, zal hij zich aan het goddelijk Hart toewijden en uit die onuitputbare bron schatten van vrede, van troost en volmaakte heilighheid putten.

VI.

Intusschen werd de dienaar des Heeren, naar het voorbeeld van den grooten Apostel en van alle Heiligen al meer en meer in den smeltkroes des lijdens gelouterd. In de kalmte der afzondering, door de ziekte noodzakelijk geworden en hem dierbaar, begreep, smaakte de getrouwe leerling van den goeden Meester het geschenk van God en iederen dag putte hij aan de bron van het goddelijk Hart voor zich zelve en voor de zielen die hij nog kon besturen (1)

(1) De uittreksels der twee volgende brieven bewijzen dat de E. P. de la Colombière zich nog bezig hield met de zielen, die hem haar vertrouwen geschonken hadden. Zij vertoonen tegelijkertijd de bijzondere achting die de Gelukzalige den Eerbiedwaardigen Pater toedroeg.

Aan de Overste de Saumaise, in het klooster te Moulins.

Juni 1680.

„..... Ik beveel in uwe gebeden den E. P. de la Colombière omtrent wien gij mij tijding vraagt; ik heb er geen brief van ontvangen maar hij is nog niet hersteld zoo als hij aan N... schrijft. Ik heb wel de eer gehad hem te schrijven maar hij heeft het niet ge-

nieuwe schatten van licht, kracht, sterkte, geduld en vertroosting. Maar hij verstond de kunst om die schatten vooral mede te deelen aan de uitverkoren jeugd, wier godsdienstige geest en apostolische deugden hij in het collegie der Sociëteit van Jezus te Lyon, en door zijn bestuur, sermonen en uitlegging der Geestelijke oefeningen moest ontwikkelen. Overigens deden zijne lessen zoowel als de voorbeelden hem dierbaar zijn én aan de reeds in jaren gevorderde Paters en aan de jeugdige studenten die nauwelijks het geestelijk leven waren ingetreden, en allen verheugden zich om het zeerst over het voorrecht van met dezen waren dienaar des Heeren te kunnen om-

schikt gevonden mij te antwoorden. Doch hoe hij handelen moge, ik ben immer tevreden, dewijl ik weet dat ons eenigst verlangen is dat Gods wil geschiede, waaraan hij zeer onderworpen is. Dit is alles wat ik u voor het oogenblik van hem zeggen kan.

„.... De goddelijke wil — schreef de Gelukzalige in November 1680 aan dezelfde Overste — geschiedt ook in het lijden van den E. P. de la Colombière; want Hem aan 's Heeren goedheid aanbevolen hebbende, werd mij eens gezegd: „Dat de dienaar niet beter is dan de meester en dat er niets voordeeliger voor hem was dan gelijkvormigheid met zijn dierbaren Meester. En ofschoon, menschelijker wijze te oordeelen, zijne gezondheid het meest tot Gods glorie schijnt te strekken, verschaft zijn lijden den Heer onvergelykelyk meer eer; want alles geschiedt ten geschikten tijde. Er is een tijd van lijden, een tijd van werken; er is een tijd van zaaien, een andere om te besproeien en te planten. Dat geschiedt nu, want het behaagt den Heer het lijden door de vereeniging met het Zijne, zeer verdienstelyk te maken en het daarna, als een hemelsche dauw op dat zaad te doen nederdalen, dat Hij alom uitgestort heeft en om het te doen groeien en bloeien in Zijne liefde.

gaan en met hem onder hetzelfde dak wonen. Dit geluk was, helaas! van slechts kortstondigen duur. Zijne Oversten, ongerust over den achteruitgang in den gezondheidstoestand van den Pater en hopende dat eene verandering van lucht de vorderingen der kwaal zou tegenhouden, besloten hem naar Paray-le-Monial te laten vertrekken. Het lag niet in Gods plannen den heiligen zieke te doen herstellen. Naauwelijks in zijn nieuw verblijf aangekomen, verzwakte de Eerbiedwaardige Pater zoo ras, dat de geneesheeren na zes maanden alle middelen nutteloos verklaarden. Eenstemmig oordeelden zij dat eene nieuwe verandering van woonplaats het eenige middel was om de ziekte te stuiten en dit maal moest de Pater in een eigendom zijner familie, de lucht van den geboortegrond gaan inademen. De Oversten maakten den kloosterling dan met het besluit der geneesheeren bekend en de dag van vertrek werd onmiddelijk vastgesteld. Altijd gehoorzaam bereidde de vrome kranke zich om het huis van Paray te verlaten zoo als hij vroeger het collegie van Lyon verlaten had, toen de Gelukzalige Margaretha-Maria weene ingeving ontving om hem bekend te maken dat zij hem smeekte Paray niet te verlaten, wanneer hij er kon blijven zonder aan de gehoorzaamheid, zijnen Oversten verschuldigd, te kort te doen." Pater de la Colombière, die de verheven deugd van zuster Margaretha-Maria waardeerde en bewust was van de bovennatuurlijke verlichting waarmede zij begunstigd werd, verzocht haar te mogen

weten om welke reden zij zich tegen zijn vertrek verzetten. De Gelukzalige schreef hem hierop deze weinige woorden, die wij onveranderd wedergeven: „Hij heeft mij gezegd dat Hij hier het offer uws levens wil.”

Gehoor gevende aan deze profetische waarschuwing achtte de man Gods het zijnen plicht aan zijne Oversten de verlenging van zijn verblijf te Paray te vragen, hetgeen gaarne ingewilligd werd. Pater de la Colombière verbleef dan in het stadje. Het was Gods plan dat de Apostel van het H. Hart van Jezus, zou wonen, zou sterven bij het heiligdom alwaar Christus weinige jaren te voren, hem als zielsbestuurder van de Gelukzalige Margaretha-Maria had aangewezen en waarin hij, na zich zelve aan het goddelijk Hart te hebben toegewijd, zooveel licht en troost ontvangen had.

Het uur der bevrijding was aangebroken. De staat van uitputting werd vervangen door hevige smarten welke de Pater met een onverwinnelijk geduld en zonder de minste klacht te doen hooren, verduurde, en na de laatste H. H. Sacramenten met de godsvrucht eens engels ontvangen te hebben wonsliep hij zacht in het H. Hart van Jezus Christus,” in dit laatste uur de waarheid ondervindende van de spreuk welke in het dagboek zijner „Geestelijke afzondering” voorkomt: „Slechts zij die zonder voorbehoud aan God hebben toebehoord, mogen vertrouwen een zoeten dood te sterven;” en ongetwijfeld herhaalde hij dit schoone gezegde van de Gelukzalige Margaretha-Maria: „O hoe zoet is het te sterven,

na eene voortdurende godsvrucht gehad te hebben tot het Hart van Hem Die ons moet oordeelen!" Pater de la Colombière had den ouderdom van een en veertig jaren bereikt en meer dan twintig er van in de Sociëteit van Jezus doorgebracht. Hij stierf den 15^{den} Februarij 1682.

Eenige uren na het verscheiden des Paters verkondigde de Gelukzalige Margaretha-Maria dat de vrome overledene geene gebeden meer behoefde. „Staakt uwe droefheid," zeide zij, „roept hem aan en vreest niets; hij is thans machtiger om u te helpen dan hij ooit geweest is." En toen de Overste zich verwonderde dat zij haar geen toestemming vroeg om voor hem, zoo als voor andere overledene te bidden of buitengewone boetewerken te doen, zeide zij haar: „Waarde Moeder, hij heeft er geen behoefte aan! Hij kan God voor ons bidden daar hij door de goedheid en barmhartigheid van het H. Hart van Onzen Heer Jezus, eene plaats in den hemel verkregen heeft."

Het vroegtijdig sterven van Pater de la Colombière werd alom bekeud: in weinige jaren had de vrome kloosterling de loopbaan van een apostel doorgeleefd; de bevolking van Charolles vereerde hem weldra, gelijk die van Velay reeds zijn medebroeder, den H. Joannes Franciscus Régis vereerde; Paray bewoende hem als een weldoener, het klooster der Visitatie als zijn steun en zijn bestuurder en het gasthuis van het genoemde Paray, als zijn stichter. De burgerlijke overheid wilde hem zelfs op kosten der gemeente een gedenkteeken

in de parochiekerk oprichten. Doch het voegde niet dat de kloosterlingen der Sociëteit van Jezus zich de geëerbiedigde overblijfselen lieten ontvoeren van hem, dien God hun tot een voorbeeld en machtigen beschermer gaf; zij behielden dan in den kloostergrafkelder en, om mij zoo uit te drukken, nog onder hetzelfde dak het stoffelijk overschot van dezen beminden broeder, die zoo dierbaar aan het Hart van Jezus was. De omwenteling der laatste eeuw kwam met al hare verwoestingen en heiligschennissen opdagen!... Gelukkig stelden de dochters der Visitatie er prijs op om de dierbare overblijfselen, die de laatste Overste van het huis der Sociëteit van Jezus hun toevertrouwd had, te bewaken. De zonen van den H. Ignatius zullen er de dochters van den H. Franciscus de Sales immer dankbaar voor zijn. Nog heden waken die vrome beminnaressen van Jezus' Hart bij de kostbare relikwieën van Pater de la Colombière. De eenvoudige houten kist wordt, 't is waar, in de nederige schaduw des kloosters bewaard, terwijl het roemrijke overschot van zuster Margaretha-Maria in het immer dierbare heiligdom van Paray-le-Monial, ter openbare vereering is uitgesteld! Maar niets belet ons met een kinderlijk vertrouwen deze twee beminde leerlingen van Jezus' Hart, aan te roepen en alles doet ons hopen dat binnen korten tijd de Kerk, op het verzoek van Frankrijk en van al de apostelen der devotie tot het goddelijk Hart hem op de altaren, naast de gelukzalige Margaretha-Maria, zal plaatsen dien de Heer zelf

Zich gewaardigde Zijn dienaar te noemen en dien wij te recht kunnen beschouwen als den begunstigten apostel van Jesus' Hart, als het voorbeeld en den beschermer der priesters, der kloosterlingen en van alle getrouwe dienaars van het H. Hart.

TWEEDE AFDEELING.

EERBIED DER GELUKZALIGE MARGARETHA-MARIA VOOR PATER CLAUDIUS DE LA COLOMBIÈRE.

Het komt ons voor dat alles wat we tot hiertoe in deze eenvoudige levensschets gezegd hebben onze lezers volkomen heeft doen begrijpen welk vertrouwen de Gelukzalige in de voorlichting en de raadgevingen van Pater de la Colombière stelde en welk een kinderlijken eerbied zij koesterde voor dezen heiligen man, dien Christus haar gezonden had." Het was voor haar eene soort van geestelijke vereering, eene vereering die dagelijks aangrocide gedurende de acht jaren die zij hem overleefde (1682—1690) en waarvan zij de sprekendste bewijzen gaf in hare brieven en vooral in de gebeden die zij ter eere van dien grooten dienaar des Heeren vervaardigde.

De andere veelvuldige en treffende bewijzen van Pater de la Colombière's heiligheid en van het buitengewoon vermogen op het Hart van God, ter zijde stellende, met opzet in deze levensschets geen gewagmakende van het zoo gunstig oordeel der uitstekendste, der vroomste en der meest in het geestelijk leven ervaren personen des lands, personen die de verzekering gaven dat er wonderen door zijne tuschenkomst zijn uitgewerkt (1) zullen wij ons in deze laatste bladzijden tot de aanhaling bepalen van eenige uittreksels der briefwisseling van de Gelukzalige; eene briefwisseling waarin de vrome en dankbare zuster kort, zonder omhaal, naar den maatstaf der waarheid en met den eenvoud der deugd, hare achting, haar vertrouwen en haren eerbied schetst jegens hem van wien zij bewust is dat hij „eene hooge plaats in den hemel heeft” en „machtiger dan ooit is om haar te helpen.” We zullen eindigen met hetgeen ons het roemrijkste en meest beslissende getuigenis toeschijnt van de godsvrucht der H. kloosterzuster jegens haren heiligen zielbestuurder, we vertrouwen dat onze vrome lezers, even als wij levendig zullen getroffen worden bij het lezen van deze laatste bladzijden, ik bedoel van de gebeden door de Gelukzalige ter eere van Pater de la Colombière vervaardigd: een prachtig gedenkteeken opgericht door eene heilige ter gedachtenis aan hem, dien wij vurig verlangen op de altaren geplaatst te zien.

1) Voorrede der Werken van den E. P. de la Colombière.

UITTREKSEL VAN BRIEVEN DOOR DE GELUKZALIGE
MARGARETHA-MARIA NA DEN DOOD VAN PA-
TER DE LA COLOMBIÈRE GESCHREVEN.

Brief aan de Overste de Soudeilles, te Moulins.

4 Juli 1686.

...„Ik weet niet, dierbare Moeder, of gij volkomen bekend zijt met de godsvrucht tot het H. Hart van Onzen Heer Jezus Christus, waarvan ik U in dezen spreek en welke zeer vruchtbaar is en eene heilrijke verandering te weeg brengt in allen die haar betrachten en er zich met ijver aan wijden. Ik verlang vurig dat uw klooster van dat getal zij.... We vonden van deze godsvrucht gewag gemaakt in het boek der „Afzondering” van den Eerw. Pater de la Colombière, dien men als een heilige vereert. Ik weet niet of gij er mede bekend zijt en of het boek, waarvan ik spreek, in uw bezit is, want 't zou mij een genoegen wezen het u te mogen zenden.

BRIEF AAN DEZELFDE.

15 September 1686.

„.... Ik beken niet te kunnen gelooven, dat zij die zich aan dit goddelijk Hart gewijd hebben, verloren gaan of door de doodzonde onder de macht van

satan geraken, dat is, als zij, na zich geheel aan het heilig Hart overgegeven te hebben, trachten Het zoo veel hun mogelijk is, te eeren, te beminnen en te loven, door zich in alles naar Zijn heilige beginselen te gedragen.

„En gij kunt niet gelooven welke heilzame uitwerkselen zulks te weeg brengt in de zielen die het voorrecht hebben dien schat te kennen door middel van dien heiligen man (Pater de la Colombière), die zelf er geheel voor leefde en alles aanwendde om het te doen beminnen, te doen eeren en loven. Dit ook, denk ik, zal de oorzaak wezen die hem in zulk een korten tijd tot eene zoo hooge volmaaktheid heeft gebracht. O, dierbare Moeder, welk een genoeg is het mij dat gij eene bijzondere eer bewijst aan dat aanbiddelijk Hart, Hetwelk de menschen zoo zeer bemind heeft dat Het zich, om hun Zijn liefde te toonen, geheel vernietigd heeft aan den boom des kruises en daarmede voortgaat in het H. Sacrament des Altaars.

„Gij kunt u niet voorstellen welke teedere godsvrucht onze zusters van Semur- en l' Auxois, verzekeren door de lezing der „Afzondering” van den E. P. de la Colombière voor het aanbiddelijk Hart van Jezus opgevat te hebben. Ik weet of niet gij de sermonen van den goeden Pater de la Colombière in uw bezit hebt; ze zijn in vier deelen uitgegeven. Alle die ze lezen zijn er in hooge mate mede ingenomen.”

Brief aan de Overste de Saumaise, te Dijon.

1686 of 1687.

"..... Het strekt mij tot genoegen, waarde Moe-der, dat gij overblijfselen zult krijgen van onzen heiligen Pater de la Colombière wiens lichaam de E. E. P. P. Jezüeten in hunne nieuwe kerk hebben doen overbrengen. Men heeft ons in stilte een stukje van een zijner ribben en van zijne ceinture doen geworden, maar heel in 't geheim. Ik zal het met u deelen, wel overtuigd zijnde dat gij er mede zult handelen overeenkomstig den eerbied dien gij dezen grooten dienaar Gods toedraagt.

"'t Is mij niet mogelijk door woorden uit te drukken, hoeveel troost de ijver, dien Gij voor het Heilig Hart van onzen goddelijken Bruidegom betuigt, mij heeft verschaft. Vervult gij op aarde de plaats van dezen heiligen Pater, hij bewaart, geloof ik, de uwe in den hemel om het H. Hart te beminnen en te eeren.

Brief aan de Overste de Saumaise, te Dijon.

Maart 1687.

".... Om u te antwoorden op hetgeen gij mij in uw laatste schrijven meldt, komt het mij voor, dat al mijne gebeden en al wat ik kan verrichten, slechts deze eenige strekking heeft, om de heerschappij van het H. Hart te vestigen en nu de bekrachtiging van het verzoekschrift, dat gij betreffende dit onderwerp

naar Rome hebt opgezonden, te verwerven. Ik laat niet na, de tusschenkomst van de H. Maagd en van onzen eerbiedwaardigen Pater de la Colombière te vragen, die, naar ik hoop, ons hierin grooten dienst zal kunnen bewijzen, want vervult gij zijne plaats op aarde, hij houdt ook de uwe in den hemel, om dit goddelijk Hart te beminnen en te verheerlijken.

Brief aan de Overste de Saumaise, te Dijon.

1687.

„.... Wat u betreft, waarde Moeder, ik zie het uitwerksel eener gedachte die God mij sinds lang ingegeven heeft, namelijk dat Hij u in de plaats van onzen goeden heiligen Pater de la Colombière gesteld heeft voor de vestiging der godsvrucht tot zijn H. Hart, hetgeen eene der grootste genaden is die Hij u kan bewijzen.

Brief aan de Overste de Saumaise, te Dijon.

6 Juni 1687.

„.....Wat de gunsten betreft, die door tusschenkomst van den heiligen Pater de la Colombière verkregen zijn, deze zullen door eene onzer zusters, gelijk zij beloofd heeft, opgeteekend worden om ze u te zenden. (1) Wat mij betreft, ik kan u de genezing mel-

1) Men weet niet, zeggen omtrent dit onderwerp, de geschriften laatstelijk door het klooster van Paray in het licht gegeven, of deze verzameling gemaakt is en of daarin bijzondere gunsten moeten op-

den van een vinger aan welken ik dezelfde kwaal had, als aan dien welken men verleden jaar, op verschillende plaatsen met een lancet geopend heeft.”

Brief aan de Overste de Saumaise, te Dijon.

23 Februarij 1689. (1)

„.....Welk een geluk voor u en voor hen die medewerken om Het te doen kennen, beminnen en verheerlijken! want zij verwerven zich de eeuwige zegeningen van het bewonderenswaardig Hart van Jezus en een machtige beschermer voor ons vaderland. Zulk een machtigen beschermer behoeven we juist om de wraak en de strengheid van Gods rechtvaardigen toorn af te weren voor zoo vele gruwelen die er gepleegd worden. Maar ik hoop dat dit goddelijk Hart Zich daar tot eene overvloedige en onuitputtelijke bron van barmhartigheid en genade zal maken, zoo als mij voorstaat dat beloofd werd aan onzen goeden Pater de la Colombière, op zijn feestdag, ik bedoel op zijn

geteekend zijn. De overlevering getuigt van de aanhoudende verering die zich aan deze roemrijke memorie hecht, zonder daaraan de herinnering van schitterende feiten te knopen (Dee! II. bladz. 163). Men moet echter denken, voegen wij er bij, dat de Gelukzalige uitstekende genaden bedoelde, toen zij sprak van de genaden, toegestaan ter gunste van den Eerbiedwaardigen Pater de la Colombière.

1) Naar de volgorde van tijd zou men vóór dezen brief het uittreksel moeten plaatsen van dien, welken de Gelukzalige, in Juli 1688, aan de Overste de Saumaise schreef. Men zal echter aanstonds begrijpen om welke reden we gemeend hebben onze aanhalingen door het verslag der beroemde verschijning te moeten eindigen.

sterfdag (15 Februari), dien ik vierde (1) in onze kapel (2) van af tien ure des morgens tot omstreeks vier ure des namiddags, door een groot voorrecht der gehoorzaamheid, omdat men mij door lijden overstelpt zag, het geen mij sedert bijna zes weken niet verlaten heeft...

„Het moet u tot grooten troost strekken in zulk eene nauwe betrekking te staan tot onzen goeden vader de la Colombière, zoodat hij door zijne voorpraak in den hemel doet, hetgeen hier beneden voor de eer van het H. Hart geschiedt. Verdraag dan moedig al die kleine tegenstrijdigheden, dewijl gij zijne plaats in zulk eene verhevene taak vervult. Het

1) Bij iederen verjaardag van dezen kostbaren dood vierde de Gelukzalige het feest van Pater Claudius de la Colombière.

2) Het is de kapel van het H. Hart, staande aan het einde van den tuin en den 7 September 1688 ingewijd. „Op dien dag werden de kloosterpoorten geopend om de geestelijkheid der stad te ontvangen, die er zich processiesgewijze heenbegaf, en gevolgd werd door een groot aantal geloovigen waaraan het onmogelijk was den toegang te ontzeggen. De plechtigheid duurde twee volle uren, en deze geëindigd zijnde verstreek bijna dezelfde tijd eer de samengestroomde menigte was uiteengegaan.” (Leven van de Gelukz. Margaretha-Maria, door Pater Daniel.)

De gelukkige pelgrims die in Juni 1873, het voorrecht genoten dit gezegend heiligdom te bezoeken, zullen zich een denkbeeld kunnen vormen van de vreugde en de pracht der inwijding op 7 September 1688! „Memoria memor ero!” Geve de hemel dat Frankrijk door het Hart van Jezus gered, weldra de golven zijner tallooze belevaartgangers voortstuwe naar deze gezegende plaatsen en onze bange kreten door dankliederen doe vervangen!

kruis is mijn deel, omdat het mij leert dat dit H. Hart Zijn rijk wilde vestigen op de vernietiging van mijzelven.”...

Brief aan de Overste de Saumaise te Dijon.

17 Juni 1689. Vrijdag na het octaaf
van het H. Sacrament.

„... Onze goede Pater de la Colombière heeft verkregen dat de zeer heilige Societeit van Jezus, na onze orde, het meest begunstigd zal worden met al de genaden en bizondere voorrechten der devotie tot het H. Hart van onzen Heer Jezus Christus, Die beloofd heeft Zijne heilige zegeningen overvloedig en kwistig te zullen uitstorten over de werken van liefde waarmede zij zich voor het heil der zielen bezig houden.... O, goede Moeder! wat al genaden van heiligmaking en zaligheid heeft dit goddelijk Hart op dezen Zijnen feestdag uitgestort over Zijne godvruchtige dienaren, en hoe volijverig herhaalt dat H. Hart al de te hunner gunste gedane beloften van hen niet verloren te laten gaan.

Verschijsning van Pater de la Colombière.

We zullen deze aanhalingen eindigen met het verhaal der luisterrijke verschijning van den 2den Juli 1688. Men zou haar terecht de Verheerlijking van Pater de la Colombière kunnen noemen. Eeuwig zij de goddelijke Meester geprezen, Die zich gewaardigd heeft door de stem Zijner lieve Moeder, aan de kloos-

terzusters der Visitatie en aan de Paters van de Societeit van Jezus de zoete en roemrijke zending op te dragen, van Zijn aanbiddelijk Hart te doen kennen, beminnen en eeren! Zulk eene zending legt plichten op!!

Brief aan de Oerverste de Saumaise, te Dijon.

Juli 1688.

„...Het geluk gehad hebbende den ganschen dag der Visitatie vóór het H. Sacrament door te brengen, gewaardigde mijn Opperbeer Zich, mij Zijne nietige slavinn met vele bizondere gunsten van Zijn liefderijk Hart te begenadigen en mij geheel in Zich sluitende, deed Het mij iets smaken wat ik niet kan uitdrukken. Het scheen mij toe dat ik mij op eene zeer verhevene, ruime en verwonderlijk schoone plaats bevond in welker midden een troon van vlammen was, waarop zetelde het beminnelijk Hart van Jezus met Zijne wonde, welke zulke vurige en lichtende stralen verspreidde, dat die geheele plaats er door verlicht en verwarmd werd. Aan de eene zijde bevond zich de H. Maagd, aan de andere onze Vader de H. Franciscus van Sales met den heiligen Pater de la Colombière; ook de kloosterzusters der Visitatie kwamen op deze plaats vergezeld van hunne engelbewaarders, ieder een hart in de hand houdende. De H. Maagd sprak ons met deze moederlijke woorden aan: „Komt, mijne beminde dochters nadert, want ik wil u bewaarsters maken van diezen kostbaren schat, welken de Zon der gerechtig-

heid in de maagdelijke aarde mijns harten heeft gevormd, alwaar Hij negen maanden verborgen is gebleven, waarna Hij Zich den menschen geopenbaard heeft". . . . De goede Koningin voortgaande met het woord tot de kloosterlingen der Visitatie te richten zeide, wijzende op dit goddelijk Hart: „Zietdaar dezen goddelijken schat die u voornamelijk kenbaar gemaakt wordt door de teedere liefde welke mijn Zoon voor uwe orde heeft. . . Niet alleen moeten hare leden zich met dezen schat verrijken, maar ook die kostbare munt zoo veel mogelijk overvloedig uitdeelen, trachtende er iedereen mede rijk te maken, zonder vrees van te kort te komen; want hoe meer zij er van nemen, des te meer zal hij aangroeien.”

„En zich vervolgens tot den goeden Pater de la Colombière wendende, zeide deze Moeder van goedheid hem: „En gij, getrouwe dienaar van mijn goddelijken Zoon, gij hebt een groot aandeel in dezen kostbaren schat; want moeten de dochters der Visitatie dien doen kennen, beminnen en aan anderen uitdeelen, het is den Paters der Societeit voorbehouden er het nut en de waarde van aan te toonen, opdat men er voordeel mede doe en dien ontvang met den eerbied en de dankbaarheid, die men aan zulk eene groote weldaad verschuldigd is. En, naar mate zij Hem dat genoeg zullen doen, zal dit goddelijk Hart, vruchtbare bron van zegeningen en genaden, deze zoo overvloediglijk op hun apostolischen arbeid uitstorten, dat zij vruchten zullen voortbrengen die hunne werken

en verwachting zullen overtreffen en die zelfs heilzaam voor de zaligheid en de volmaaktheid van ieder hunner in het bijzonder zullen zijn.

II.

GEBEDEN VAN DE GELUKZALIGE MARGARETHA-MARIA TOT PATER DE LA COLOMBIÈRE.

Wie zal, na al de bewijzen van achting en eerbied door de Gelukzalige aan Pater de la Colombière bewezen, na deze herhaalde bevestiging van het eeuwig geluk in hetwelk de heilige kloosterzuster haren „heiligen” Biechtvader gezien heeft, wie zal zich nu nog verwonderen, dat de nederige en vrome zuster Margaretha-Maria, den man Gods met een eerbiedig en kinderlijk vertrouwen vereerde en aanriep; wie zal zich verwonderen, haar telken jare, op zijnen sterfdag (15 Februari) „het feest van den gelukzaligen” Pater Claudius de la Colombière, met eene verdubbelde geestelijke vrengde en heiligen ijver te zien vieren?

Ongetwijfeld om aan den aandrang harer persoonlijke godsvrucht te voldoen, had de Gelukzalige lange litanien opgesteld, waarin zij haren heiligen Pater in de schoonste termen begroette; met hetzelfde doel had zij verscheidene gebeden geschreven in liturgischen stijl, in welke haar geloof en hare nederigheid de heldhaftige deugden bewonderen en vereeren, terwijl haar kinderlijk vertrouwen tegelijkertijd de machtige

voorspraak van haren heiligen Biechtvader inroept. Wij rekenen ons gelukkig, een afschrift van deze bewonderenswaardige gebeden, waarvan de oorspronkelijke tekst in de archieven van het klooster der Visitatie te Paray-le-Monial (1) berust, onzen lezers te kunnen aanbieden. Wij doen echter opmerken dat de litanien en gebeden in het Fransch getrokken zijn uit een kerkboekje door de gelukzalige Margaretha-Maria opgesteld, en gedeeltelijk door haar eigenhandig en voor haar eigen gebruik geschreven; terwijl de gebeden in den latijnschen tekst daarenboven deel uitmaken van een tweede boekje, evenzeer ten gebruike van de Gelukzalige, slechts eene weinig letterlijke overzetting van den Franschen tekst zijn, die er in gewijzigd wordt en waarin blijkbaar de toeleg doorstraalt om alle uitdrukkingen, alle formulieren te vermijden welke aan eene openbare vereering en aan een vooruitloopen van de besluiten der H. Kerk zouden doen denken. De godsvrucht van den Franschen vertaler is er niet te minder treffend om! En men bemerkt dat hij er op uit is door middel van zekere veranderingen, hun, wien de nagedachtenis van den achtenswaardigen Pater de la Colombière dierbaar is, zonder gevaar gebeden in handen te kunnen geven waardoor het meest kinderlijk vertrouwen wordt opgewekt.

(1) Wij deelen hier slechts verkort het schoone Aanhangsel no. 5 mede, dat de E. P. Ch. Daniel afzonderlijk uitgegeven heeft ten vervolge van zijne Geschiedenis der gelukz. Margaretha-Maria.

Alles bevestigt onze overtuiging dat de vrome vertaler de gelukkige getuige van den dood van dezen grooten dienaar Gods was, en dat hij er ten zeerste door gesticht is geweest. Zou het niet een der Paters wezen van het klooster, dat de Societeit van Jezus destijds te Paray-le-Monial bezat? Hij die het volgend gebed ten beste geeft, moet wel alles gezien, alles gehoord, alles bewonderd hebben, vooral gedurende de laatste ziekte van Pater de la Colombière: *„Pater colendissime, cujus patientia fuit invictissima, cujus silentium fuit in morbis et doloribus mirandum . . . , impetra nobis tuis precibus ut moriamur in mundo et vivamus in cœlo! . . . O eerbiedwaardige Pater, wiens geduld onverwinnelijk, wiens stilzwijgenheid gedurende uwe ziekte en te midden uwer smarten bewonderenswaardig was, . . . verkrijg ons door uwe gebeden, hier beneden voor de wereld te sterven om in den hemel te leven!” Qui dulciter et suaviter mortuus es in sacro Corde Jesu Christi! O gij, die zacht en heerlijk in het Hart van Jezus ontslapen zijt, bid, opdat wij in het Hart van dien zoeten Jezus mogen leven en sterven! . . . Precare, ut vivamus et moriamur in sacro Corde dulcissimi D. N. J. C.!”* Was hij zelf een medeburger van Gods dienaar en hechte hij door eene wettige liefde tot zijn geboorteland gedreven, er aan om den naam van dat land te doen kennen? — Men zou het denken, want ter plaatse waar de Gelukzalige gezegd had: *„Eer van uw land, bid voor mij,”* heeft de vertaler eene bijzondere wijziging

aangebracht door Pater de la Colombière aan te roepen als de eer van Vienne, zijn vaderland, „Honor patriæ Viennensis, ora pro nobis!” (Men zal zich herinneren dat wij in den aanvang dezer levensschets gezegd hebben dat de Pater geboren was te Saint-Symphorien, in het bisdom Vienne, destijds een gedeelte der provincie Dauphiné uitmakende.)

De beide kerkboekjes, ten dienste der Gelukzalige waren gereed in 1687, d. i. vijf jaren na den dood van Pater de la Colombière, drie jaren vóór het overlijden der Gelukzalige; bij gevolg kan men zeggen dat de formulieren der gebeden, in deze kostbare handschriften besloten, wettig en als geheiligd zijn geworden door het voortdurend gebruik dat zuster Margaretha-Maria er van maakte. (1) Wij meenen ook te kunnen bevestigen dat, uitgezonderd de goddelijke woorden van Onzen Heiland zelve, Die zich gewaardigde Zijn dienaar aan te duiden en hem bepaaldelijk tot biechtvader aan de Gelukzalige Margaretha-Maria te geven, niets beter dan deze gebeden den roep van heiligheid bewijst, die van Pater de la Colombière tijdens het leven van zuster Margaretha-Maria opging, niet alleen in het klooster van Paray, alwaar hij, ge-

1) „Wie ze ook geschreven moge hebben (deze twee niet gedrukte boekjes) de gebeden in deze beide verzamelingen vervat, zijn voor het grootste gedeelte opgesteld door de Gelukz. Margaretha-Maria, en tijdens haar leven geschreven.” (Aanteekening aan den E. P. Daniel in Juni 1873 te Paray medegedeeld.)

zamentlijk met haar, de zegepraal van Jezus' Hart had voorbereid, maar ook onder zijne tijdgenooten. 1) De Gelukzalige begreep wat zij zeide, wat zij schreef en vooral beseftte zij de beduidenis harer gebeden; en hetgeen bij ieder ander eene berispelijke vermetelheid zou geweest zijn, was bij haar zekere en kalne overtuiging ten gevolge der bovennatuurlijke verlichtingen, waarmede de goddelijke Meester Zich gewaardigde haar te overstroomen. Wanneer nu deze getrouwe minnares van Jezus' Hart in de geheel persoonlijke en vrijwillige vervoering harer dankbare vereering niet aarzelde, voor haar zelve Pater de la Colombière aan te roepen, wanneer zij hem als om strijd de titels van Gelukzalige en Heilige geeft, waarom zouden dan de ware ijveraars der godsvrucht tot het goddelijk Hart, zich niet gedrongen gevoelen hun toevlucht tot de machtige bescherming van dezen Eerbiedwaardigen Pater te nemen, om in zijne leerschool even als de Gelukzalige aan de inzichten van God te leeren beantwoorden en om met haar de schatten van het H. Hart van Jezus te openbaren?

Ten gerieve van degenen die godsvrucht koesteren jegens dat aanbiddelijk Hart zullen wij de treffende gebeden van de Gelukzalige Margaretha-Maria aan het

1) „Door al het volk is hij heilig verklaard, ofschoon hij nog niet gecanoniseerd kan worden; maar men hoopt dat zulks met der tijd zal geschieden.” (Leven van de Gelukzalige, door hare tijdgenooten.)

einde dezer levensschets plaatsen. De vrome tusschenkomst van dezen „man naar Gods Hart” vragende, zullen wij ook aan het verlangen van Christus beantwoorden, Die tot Zijne getrouwe dienstmaagd zeide: „Wend u tot Mijn dienaar Pater de la Colombière... en wij zullen van zijnentwege grooten troost ontvangen.” (Woorden van de Gelukzalige.)

Wij herhalen dat het verre van ons, is het oordeel onzer Moeder de H. Kerk vooruit te loopen, maar het komt ons voor, dat zijn toevlucht tot den Eerbiedwaardigen Pater de la Colombière te nemen, slechts kan strekken tot eer van den aanbiddelijken Meester en van de Gelukzalige Margaretha-Maria, en wij twijfelen niet of het ware een wensch verwezentlijken, dierbaar aan het Hart van Jezus en aan het hart der Gelukzalige, wanneer wij door onze gebeden het plechtige besluit der Kerk konden verhaasten en verdienen van op de altaren „dien heilige” te zien „wiens leven en zeden getrouwelijk die van Jezus Christus weêrgegeven hebben. (Woorden der Gelukzalige Margaretha-Maria.)

LITANIE VAN PATER CLAUDIUS DE LA COLOMBIÈRE. (1)

Heer, ontferm U onzer.

Jezus Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

(1) Het is duidelijk dat de titel van Gelukzalige of Heilige, die den naam van Pater de la Colombière voorafgaat, slechts opgevat

Jezus Christus, hoor ons.

Jezus Christus, verhoor ons.

God, Hemelsche Vader, ontferm U onzer.

Gods Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.

God, Heilige Geest, ontferm U onzer.

Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm U onzer.

H. Claudius de la Colombière, groote vereer-

der van de Moeder Gods,

H. C., Spiegel aller deugden,

H. C., navolger van Jezus Christus,

H. C., Slachtoffer der Goddelijke liefde,

H. C., allergehoorzaamst aan Gods wil,

H. C., levend beeld der volmaaktheid,

H. C., die u van alle wereldsche belangen
onthecht hebt voor den dienst uwer naasten,

H. C., man des gebeds,

H. C., met hemelsche gaven vervuld,

H. C., die alles voor God en alles voor de
zaligheid des evennaasten waart,

H. C., stroom der goddelijke vertroosting,

H. C., veld van het paradijs der Kerk,

H. C., lelie op een maagdelijken grond geplant,

H. C., heiligdom van genaden,

Bid voor ons.

moet worden in den zin van private godsvrucht en van eene vrome overtuiging der heiligheid van dezen man Gods.

Wij herinneren nogmaals dat al de hier aangehaalde gebeden getrokken zijn uit twee geschreven boekjes ten dienste van de Gelukz. Margaretha-Maria.

H. C., die getrouw de wetten des Allerhoogsten naleefdet,

H. C., wiens woorden en voorbeelden ons op den weg der zaligheid geleid hebben,

H.C., rechtvaardige en aan God getrouwe dienaar,

H. C., verkondiger der boetvaardigheid,

H. C., wiens tong als het werktuig des Heiligen Geestes geweest is,

H. C., die al uwe welsprekendheid aangewend hebt om de grootheid van God te verkondigen,

H. C., die de zondaren tot boetvaardigheid bekeerd hebt,

H. C., die de kettters tot eene ware bekeering gebracht hebt,

H. C., zon der volmaaktheid,

H. C., man naar Gods Hart,

H. C., zaad des Evangelies,

H. C., stem der apostelen,

H. C., fakkel der wereld,

H. C., gastvriend van Jezus Christus,

H. C., vreugde uwer ouders,

H. C., eer van uw land,

H. C., man door God onderwezen,

H. C., die uit de bron der Godheid geput hebt,

H. C., schild des geloofs,

H. C., hamer der kettters,

H. C., die laster en gevangenschap voor het geloof van Jezus verduurd hebt,

H. C., die dikwijls uw leven voor de be-	} Bid voor ons.
keering der ketters gewaagd hebt,	
H. C., roemrijke martelaar door uwen wil,	
H. C., die in het H. Hart van Jezus Chris-	
tus gestorven zijt,	
V. Verkrijg ons, gelukzalige Pater de la Colom-	
bière van den hemel,	
R. De genade in het H. Hart van Jezus Christus	
te leven en te sterven.	

GEBED.

O roemrijke Heilige, die met hemelsche genaden voorkomen zijt geweest, wiens versterving zoo edelmoedig en gedurig was, dat ge u elk genot uit liefde tot God ontzegd hebt, en die u onvermoeid getoond hebt in de bekeering der ketters en voor de zaligheid der zielen, die uitgemunt hebt door eene vurige liefde tot God en door het gestadig wandelen in Zijne heilige tegenwoordigheid, door eene versterving uwer zinnen; wiens leven en zeden getrouw die van Jezus Christus hebben weêrgegeven: verkrijg ons de genade, dat wij uwe deugden in deze wereld navolgende, de gunst verwerven van eeuwig met u in den hemel het H. Hart van Jezus te aanbidden door de verdiensten en tuschenkomst van Jezus, Maria en Jozef. Amen.

ANDER GEBED TER EBRE VAN PATER DE LA COLOMBIÈRE.

O eeuwige en almachtige God, Die ons in den laatsten tijd een voorbeeld van heiligheid gegeven hebt

in den persoon van den eerbiedwaardigen Pater Claudius de la Colombière, van de Societeit van Jezus, wij smeeken U, verleen ons door zijne heilige en machtige voorspraak bij het H. Hart van Jezus, de genade hem na te volgen in zijne deugden van liefde, eenvoudigheid, nederigheid, opdat wij tot het eeuwig geluk komen, door denzelfden Jezus Christus, Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

LATIJSCHER TEKST VAN DEZELFDE LITANIE, VOLGENS
HET BOEKJE VAN 1678.

Kyrie, eleison.

Christe, eleison.

Kyrie, eleison.

Domine, miserere nobis.

Domine, miserere nobis.

Jesu Christe, exaudi nos.

Pater de cœlis, Deus, miserere nobis.

Fili, Redemptor mundi, Deus, miserere nobis.

Spiritus Sancte, Deus, miserere nobis.

Sancta Trinitas, unus Deus, miserere nobis.

Sancta Maria, Mater Dei, ora pro nobis.

Venerande Pater Claudi Columbari, ora pro nobis.

Imitator Jesu Christi, ora pro nobis.

Victima amoris divini.

Obedientissime voluntati divinæ.

Vir secundum Cor Dei.

Fidelis observator legis Altissimi.

Piissime erga Beatam Virginem.

Jesu Christe, exaudi nos.

Speculum virtutum omnium.

Imago perfectionis.

Sanctuarium gratiarum divinarum.

Lilium virginale.

Prædicator pœnitentiæ.

Organum spiritus sancti.

Panegyrista divine.

Ardentissime in Deum.

Addictissime proximo.

Humilis inter honores.

Angele in puritate.

Vir orationis amantissime.

Plene fide, spe et charitate.

Qui adduxisti peccatores ad pœnitentiam.

Qui adduxisti hæreticos ad veram conversionem.

Quem cœlum gloria coronavit.

Quem Deus mirabiliter docuit.

Vox Apostolorum.

Honor patriæ Viennensis.

Scutum fidei catholicæ.

Martyrii amantissime.

Qui calumniam et carcerem pro fide Jesu Christi
patienter sustulisti.

Qui martyrium voluntate et re cum gaudio suscepisti.

Qui dulciter et suaviter mortuus es in sacro Corde
Jesu Christi.

Cujus pretiosissima mors respondit vitæ purissimæ
et sanctissimæ.

Pater venerande, precare Deum, ut vivamus et mo-

riamur in sacro Corde dulcissimi Domini Nostri Jesu Christi.

OREMUS.

Pater colendissime, quem Deus replevit donis cœlestibus; cujus mortificatio nullam admisit voluptatem; cujus charitas Deum prætulit et proximum rebus omnibus; cujus zelus nullam passus est limitem in convertendis hæreticis; cujus vox confregit impiorum animos; cujus mores, virtutes et habitus amorem Christi in omnium cordibus impressère; cujus vita sanctissima fuit; cujus patientia fuit invictissima; cujus silentium fuit in morbis et doloribus mirandum; o Pater colendissime, cujus virtutes fuerunt innumeræ, impetra nobis tuis precibus ut moriamur in mundo et vivamus in cœlo. Amen.

III.

GEBEDEN VAN PATER DE LA COLOMBIÈRE TOT HET
H. HART VAN JEZUS.

De gebeden die hier volgen zijn niet ongepast in ons werk. Het gebed der heiligen weerkaatst de schoonheid hunner ziel! De drie akten, die wij opzettelijk uitgekozen hebben, toonen de onschuld, de nederigheid, den geest van overgiving en de volmaakte zelfverloochening van Pater de la Colombière; zij getuigen tegelijkertijd van ziju geheel kinderlijk vertrou-

wen op het goddelijk Hart van Jezus, en kunnen tot voedsel voor de godsvrucht onzer lezers strekken.

I

AKTE VAN OVERGEVING AAN HET GODDELIJK HART.

„Heilig Hart van Jezus, leer mijzelfven geheel vergeten, dewijl dit de eenigste weg is om in U te komen wonen; maak dat ik niets verrichte dat Uwer onwaardig is; onderwijs mij in 't geen ik moet doen om tot de zuiverheid Uwer liefde te geraken, waartoe Gij in mij de begeerte hebt opgewekt. Ik gevoel inwendig een groot verlangen om U te behagen en eene groote onmacht om tot het gewenschte einde te komen, zonder verlichting en eene bijzondere hulp die ik slechts van U kan verwachten. Volbreng in mij Uwen wil, Heer, ik verzet er mij tegen en gevoel dat; maar ik zou gaarne er mij niet tegen verzetten. Gij moet alles doen, goddelijk Hart van Jezus; Gij alleen zult de glorie mijner heiliging hebben, wanneer ik heilig word; zulks schijnt mij klaarder dan de dag toe, maar het zal voor U eene groote eer zijn en daarom slechts wil ik de volmaaktheid verlangen. Amen.”

II.

AKTE OM EENE VOLMAAKTE VEREENIGING MET HET HART VAN JEZUS TE VRAGEN.

„Heer, wat zult Gij doen, om de versteendheid onzer harten te overwinnen?... Ik zie slechts één

hulpmiddel tegen zulk een groot kwaad; Gij moet, o God, Gij moet ons een ander hart geven; een teeder hart, een gevoelig hart, een hart noch van marmer, noch van brons, Gij moet ons een hart geven dat geheel aan het Uwe gelijk is; Gij moet ons Uw Hart zelf geven. Kom, beminnenswaardig Hart van Jezus, kom U te midden mijner borst plaatsen en ontsteek daar eene liefde die, is het mogelijk, aan de verplichtingen beantwoordt, die op mij rusten om God te beminnen. Bemijn Jezus in mij, zoo veel als Gij mij in Hem bemind hebt; maak dat ik slechts in Hem, voor Hem leve, opdat ik eeuwig met Hem leve in den hemel. Amen.

AKTE VAN TOEWIJDING AAN HET H. HART VAN JEZUS. (1)

„O mijn aanbiddelijke Verlosser, ik geef en wijd mij op de volmaaktste en volstrekteste wijze mij aan Uw H. Hart toe.

Ik heb mij, door de geloften mijner professie, als aan Uw kruis genageld; ik hernieuw die in dit goddelijk Hart in tegenwoordigheid van hemel en aarde.

Ik dank U dat Gij ze mij ingegeven hebt. Ik belijd dat het juk van Uwen H. dienst noch gestreng, noch zwaar is, dat mijne banden mij niet knellen. Ik zou integendeel die willen vermeerderen, en de knopen daarvan dichter toehalen.

(1) Deze Toewijding, die de vernieuwing der kloostergeloften bevat, kan, door de verandering van eenige woorden, de toewijding worden van ieder christen die den Heer oprecht genegen is.

Ik omhels dan het beminnenswaardig kruis mijner roeping tot aan den dood; het zal mijn eenig genoegen, mijn eenige roem en genot uitmaken. *„Absit mihi gloriari nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, et ego mundo. „Moge het God behagen dat ik mij nimmer op iets beroeme, nimmer in iets verheuge, tenzij in het kruis van Jezus Christus!”*

Moge het God behagen dat ik nimmer een anderen schat hebbe dan Zijne armoede, eene andere vreugde dan Zijn lijden, eene andere liefde dan Hemzelve!

Nee, nee, mijn beminnenswaardige Verlosser, nimmer zal ik mij van U onthechten, en ik zal mij aan niets hechten dan aan U; de smalste paden van het volmaakte leven tot hetwelk ik geroepen ben, verschrikken mij niet, omdat Gij mijn licht en mijne sterkte zijt.

Ik hoop dus, Heer, dat Gij mij onwankelbaar zult maken in al de beproevingen, dat Gij mij zult doen zegevieren over de pogingen mijner vijanden, en dat Gij die hand, die mij zoo vele gunsten verleende, over mij zult blijven uitstrekken om immer milder jegens mij te zijn. Ik smeeke het U, mijn aanbiddelijke Jezus, door Uw bloed, door al Uwe wonden, en door Uw H. Hart.

Maak dat ik, door de algeheele toewijding van mij zelve op dezen dag een nieuwe schepping Uwer liefde worde! Amen.”

PARAPHRASE

van een

VERZOEKSCHRIFT DER GELUKZ. MARGARETHA MARIA
 AAN HET HART VAN JEZUS DOOR PATER ANATOLE
 DE BENGY, S. J., GIJZELAAR DER COMMUNE,
 DOODGESCHOTEN DEN 26 MEI 1871. (1)

Na deze bewonderenswaardige toewijding van Pater de la Colombière aan het H. Hart van Jezus, achten wij ons gelukkig er eene andere te kunnen bijvoegen, waarin dezelfde schenking, maar onder een anderen

(1) Ziehier den tekst van het Smeekschrift, dat de E. P. de Bengy geparaphraseerd heeft door deze vrome strophen: „Ik ben onmachtig, Gij ziet zulks Heer: zet mij in den kerker; ik stem er in toe mits het zij in Uw heilig Hart. En wanneer ik er in ben, houd mij dan streng gevangen en gekluisterd door de ketenen Uwer liefde tot ik U mijne geheele schuld zal betaald hebben; en daar ik zulks nimmer zal vermogen, verlang ik ook er nimmer uit te gaan.”

Wij wenschten wel de drie schoone bladzijden te kunnen aanhalen, die voorafgaan en deze ontboezeming der minnares van Jezus' Hart uitlokken: men gevoelt bij de lezing er van dat het uur nadert waarop de Gelukzalige door Haren goddelijken Bruidgom tot de vreugde van het hemelsch vaderland zal geroepen worden! Maar deze korte levensschets laat die aanhalingen niet toe, welke te ver zouden voeren. Wij schrijven echter de volgende regelen over, die vervat zijn in de bladzijden naar welke wij verwijzen. (Deel I, bladz. 295—299. *Vie et oeuvres de la B. Marguérite-Marie*, publication du monastère de Paray). Wij schrijven ze af omdat zij een blijk te meer zijn van den kinderlijken eerbied, dien de Gelukzalige voor hem

vorm, gedaan wordt. 't Is het gebed der Gelukzalige Margaretha-Maria, een gebed waarin zij bekent onmachtig te zijn om hare schatting van dankbaarheid jegens den goddelijken Verlosser te kunnen voldoen en zich met vreugde, met liefde en voor immer, de gevangene van Jezus' aanbiddelijk Hart verklaart.

Deze teedere gedachte door den E. P. Anatole de Bengy, even vroom als smaakvol uitgewerkt, zal, wij betwijfelen zulks niet, voor onze lezers eene dubbele waarde hebben, want met de herinnering aan de Gelukzalige die het Verzoekschrift opstelde, zal de parafraze de herinnering verbinden aan een kloosterling, gijzelaar der Commune van Parijs en den 26sten Mei 1871, uit haat jegens de Kerk en de Societeit van Jezus vermoord. Deze vrome strophen van een vriend en broeder, met wien wij onderscheidene jaren van

had, dien Christus haar tot Biechtvader had geschonken: „Ik heb mij voorgenomen (ten einde mij te bereiden om voor de heiligheid van God te verschijnen) eene inwendige afzondering in het heilig Hart van Jezus te houden... De heilige Maagd zal mijne goede Moeder wezen; en als beschermers zal ik den heiligen Josef en mijn heiligen stichter hebben. De goede Pater de la Colombière is mij tot Biechtvader gegeven, ten einde mij te leeren de bedoelingen van dit aanbiddelijk Hart te vervullen, overeenkomstig zijne grondregels.” De Gelukzalige schreef deze regelen twee en een halve maand vóór haren heiligen dood en acht jaren na dien van den eerbiedwaardigen Pater de la Colombière. Dit bewijst genoegzaam, dat hoe meer de Gelukzalige haar einde naderde, hare gezuiverde ziel de verdiensten van den Pater des te levendiger erkende en haar vrome vereering voor haren heiligen Biechtvader, in des te ruimer mate aangroeide.

ons geestelijk leven doorgebracht hebben, wedergevende, wenschen wij ons geluk, hem dit bewijs van broederlijke vriendschap te kunnen schenken en wij vragen aan het Hart van Jezus om in ons laatste uur, in welke plaats en op welke wijze de dood ons treffen moge, deze schoone woorden te kunnen nazeggen die Pater de Bengy, in de gevangenis van la Roquette opgesloten en vallende onder de kogels der moordenaars, met een liefdevol vertrouwen heeft moeten herhalen :

„Mensch geworden Woord, zoete Heiland mijner ziel, daar ik altijd onmachtig zal zijn U de geringste schatting te betalen, bewaar mij goed in Uw aanbiddelijk Hart. Het zal voor eeuwig mijn kerker zijn.” 1)

„Menschgeworden Woord, zoete Heiland mijner ziel, hoe zal ik Uwe gaven en weldaden vergelden? Hoe kwijt ik mijn schuld voor de buitensporige goedheid die U aan het kruishout deed klinken en voor ons deed sterven? Ach! ik ben zoo overtuigd van mijne onmacht om U het nederigste rantsoen te schenken, dat mijn beste, mijn zoetste hope is de keuze van mijn kerker te erlangen.

(1) „Verbe incarné, doux Sauveur de mon âme.
Puisque toujours je dois être incapable
De te solder la plus humble rançon,
Garde-moi bien dans ton Cœur adorable:
A tout jamais il sera ma prison!...”

Onder de stralen van Uw minzaam licht is een kerker waarin het geluk heerscht: gezegende kerker, liefelijk heiligdom: dat is Uw goddelijk, Uw beminnelijk Hart. Omdat mijne ziel, helaas! onmachtig is het nederigst rantsoen te schenken, o sluit haar dan in Uw aanbiddelijk Hart. Mijne keuze is gedaan: Dat zal mijn kerker zijn.

Ik wil haar minnen, Uwe koninklijke slavernij! Eene teedere liefde beschermt, veel beter dan een gouden sleutel, eene onstandvastige en lichtvaardige ziel, die nog door een ijdel genot getrokken en bekoord wordt. Herschep dan mijne arme ziel, die onmachtig is U het nederigst rantsoen te schenken. Boei haar dan in Uw aanbiddelijk Hart. Mijne keuze is gedaan: Dat zal mijn kerker zijn.

Neen, gewend aan 't zoete juk des Heeren kan de ziel op het droevig pad niet verre schrijden, niet vluchten van de plek, die driemaal benijdenswaardig is, geen banden breken sterker dan de dood. Herschep alzo mijn arme ziel onmachtig om U het nederigst rantsoen te schenken. Boei haar dan in Uw aanbiddelijk Hart. Mijne keuze is gedaan: Dat zal mijn kerker zijn.

Gij zult in mij een trouwen gevangene zien tot aan den dag, waarop ik Uwe goedheid vergeldende, mij van mijn gansche schuld kwijt en aldus mijne vrijheid

vragen kan. Gij weet dat ik tot dan toe onmachtig ben U het nederigst rantsoen te schenken; bewaar mij dus goed in Uw aanbiddelijk Hart. Mijne keuze is gedaan: Dat zal mijn kerker zijn.

Maar wat heb ik gezegd! Hoe zijne schuld te vereffenen wanneer die iederen stond vermeerderd wordt! IJdele wenschen! Mijn verstand verwerpt de dwaze hope op een kostbaren schat. Wijl ik altoos onmachtig moet wezen U het nederigst rantsoen te schenken, bewaar mij daarom goed in Uw aanbiddelijk Hart. Dat zal voor eeuwig mijn kerker zijn!!!” (1)

Anatole de Bengy. S. J.

-
- (1) Verbe incarné, doux sauveur de mon âme,
 Comment payer tes dons et tes bienfaits?
 Comment payer de ton gibet infâme,
 De ton trépas les sublimes excès?
 Oh! je la vois si bien mon impuissance
 A te solder la plus humble rançon,
 Que ma meilleure et plus chère espérance
 Est d'obtenir le choix de ma prison.
- Sous les rayons de ta douce lumière
 Il en est une où regne le bonheur:
 Prison bénie, aimable sanctuaire:
 C'est ton divin, c'est ton aimable Cœur.
- Puisque mon âme, hélas! est incapable
 De te solder la plus humble rançon,
 Enferme-la, dans ton Cœur adorable;
 J'en ai fait choix: il sera ma prison.

BESLUIT.

Wij meenen de zending door Christus zelven aan Pater de la Colombière toevertrouwd, en de wijze waarop die heilige kloosterling er zich van kweet, op voldoende wijze te hebben aangetoond. Evenzeer dur-

Je veux l'aimer ton royal esclavage !
 Un tendre amour, bien mieux qu'une clef d'or,
 Protége une âme inconstante et volage
 Qu'un vain plaisir appelle et charme encor.
 Transforme donc ma pauvre âme incapable
 De te solder la plus humble rançon,
 Puis retiens-la dans ton Cœur adorable ;
 J'en ai fait choix : il sera ma prison.

Non, l'âme au joug doucement asservie
 Ne peut au loin porter ses tristes pas,
 Fuir un séjour trois fois digne d'envie,
 Briser des nœuds plus forts que le trépas.
 Transforme donc ma pauvre âme incapable
 De te solder la plus humble rançon ;
 Puis retiens-la dans ton Cœur adorable ;
 J'en ai fait choix : il sera ma prison.

Tu me verras fidèle prisonnière
 Jusqu' au beau jour où, payant ta bonté,
 Je te pourrai solder ma dette entière
 Et réclamer ainsi ma liberté :

Toi jusqu' alors, me sachant incapable
 De t'acquitter la plus humble rançon,
 Garde-moi bien dans ton Cœur adorable ;
 J'en ai fait choix : il sera ma prison.

ven wij hopen, dat de zielen die het Hart van Jézus beminnen, zich zullen opgewekt gevoelen om dezen grooten dienaar Gods, dezen bevoorrechtten apostel van het H. Hart, dezen getrouwen en voorzichtigen Biechtvader der Gelukzalige Margaretha-Maria te vereeren en aan te roepen. Dit is ten minste het dubbel doel dat wij bij het opstellen dezer levensschets beoogden. Mogen wij door dezen kleinen arbeid iets bijdragen tot de spoedige verwezenlijking der wenschen van de Gelukzalige en harer tijdgenooten die zeiden: „Pater de la Colombière is door al het volk heilig verklaard, ofschoon hij nog niet gecanoniseerd kan worden: maar men hoopt dat hij het na verloop van tijd worden zal.” Zou deze tijd niet aangebroken wezen? Moge de hemel den wensch der Gelukzalige Margaretha-Maria verhooren en aan Frankrijk, dat reeds zoo overstelpt wordt door de gunsten van Jezus' Hart, de eer en den troost verleenen, zijne twee vermaarde kinderen, de Gelukzalige Margaretha-Maria en den eerbiedwaardigen Pater de la Colombière, beiden door

Mais qu'ai-je dit ! Comment payer sa dette
 Quand chaque instant la voit grandir encor !
 Voeux superflus ! Ma raison le rejette
 Le fol espoir d'un précieux trésor.
 Puisque toujours je dois être incapable
 De te solder la plus humble rançon,
 Garde-moi bien dans ton Cœur adorable ;
 A tout jamais il sera ma prison !!!

ANATOLE DE BENGJ, S. J.

Christus zelven gemachtigd om de godsvrucht tot het H. Hart te verspreiden en beiden zoo getrouw aan hunne zending, op de altaren geplaatst te zien!

Ons laatste woord zal eene nieuwe dankbetuiging aan den E. P. Ramière zijn, die ons tot besluit der levensschets de bladzijden van zijne Oproeping aanbiedt, eene welsprekende vertolking der wenschen van de Gelukzalige Margaretha-Maria om de zaligverklaring van Pater Claudius de la Colombière te verkrijgen.

OPROEPING

VAN

DE GELUKZ. MARGARETHA-MARIA, GERICHT AAN DE
LEDEN VAN HET APOSTOLAAT DES GEBEDS, TEN
EINDE DE ZALIGVERKLARING VAN PATER CLAU-
DIUS DE LA COLOMBIÈRE TE VERKRIJGEN,
DOOR DEN EERW. PATER RAMIÈRE, S. J.

I. Deze oproeping is geen verdictsel, het is de bepaalde uitdrukking der wenschen van de heilige vertrouweling van Jezus' Hart. Het is meer, het is van harentwege de vervulling eener dubbel heilige plicht, terwijl het tegelijkertijd eene plicht van dankbaarheid en van rechtvaardigheid is.

1. 't Is eene plicht van dankbaarheid, omdat de Gelukzalige erkent aan Pater de la Colombière de grootste weldaden verschuldigd te zijn. Verscheidene jaren te voren door den goddelijken Meester aan Zijne

getrouwe dienstmaagd aangewezen, op een tijdstip toen zij door iedereen als de speelbal des duivels beschouwd, inwendig aan de wreedste angsten, uitwendig aan de moeielijkste beproevingen ter prooi was, stelde Pater de la Colombière haar gerust, troostte haar, toonde haar den weg dien zij te volgen had; en volgens het bevel van den Heer zelve, werd hij haar medehelper in de vervulling harer roemrijke zending. Doch hij kon hare verdiensten niet deelen zonder tegelijkertijd deel in hare beproevingen te hebben; de Gelukzalige getuigt dan ook dat hij, om haar, veel te lijden had; gedurende haar geheele leven was zij hem ten hoogste dankbaar, welke erkentelijkheid slechts heeft kunnen toenemen na dat zij beiden in Gods schoot vereenigd zijn.

2. Maar dit is niet de eenige beweegreden die de Gelukzalige aanspoort, om voor haren heiligen Biechtvader gelijke eer te vragen als zij zelve ontvangen heeft. Zij is hiertoe ook nog verplicht door de volmaakte gemeenschap van geestelijke goederen, die Christus tusschen beiden gesteld heeft. Zij zelve verhaalt dat op zekeren dag toen hij de H. Mis in de kloosterkapel las, God haar, terwijl zij naderde om de H. Communie te ontvangen, Zijn H. Hart toonde als een brandende oven en twee andere harten, die zich met het Zijne gingen vereenigen en daarin wegzonken. Tegelijkertijd voegde Hij haar deze woorden toe: „Aldus vereenigt Mijne zuivere liefde voor immer deze drie harten.” — „Hij deed mij verstaan,” voegt de Ge-

lukzalige er bij, „dat deze vereeniging geheel tot eer van Zijn H. Hart zou strekken, Wiens rijkdommen Hij wilde dat ik den Pater zou openbaren, opdat hij de waarde er van zou beseffen: „dat Hij daarom verlangde dat wij beiden evenzeer met geestelijke gunsten zouden worden bedeeld.”

De Gelukzalige is getrouw geweest aan dit verbond dat door den Heiland gesloten werd en aan de wetten dezer heilige vereeniging, die het Hart van Jezus tus-schen haar hart en dat van Pater de la Colombière gevestigd had. Niet alleen deelde zij gedurende hare laatste levensjaren gezamentlijk met hem al hare verdiensten en gebeden, maar na haren dood werkte zij voor halve rekening met haar hemelschen Deelgenoot alle wonderen van genade uit, die haar gevraagd werden. En nog bestaat te Paray-le-Monial eene overlevering tot deze laatsten tijden toe, dat men eenige gunst van de Gelukzalige willende verkrijgen, zich tevens placht te wenden tot Pater de la Colombière.

Door het eerst op de altaren verheven te zijn schijnt zij een oogenblik zich van hem gescheiden te hebben. Het voegde inderdaad dat zij den voorrang verkreeg. Maar die scheiding kan slechts oogenblikkelijk wezen. Willen wij ten minste niet veronderstellen dat de vereeniging verbroken is, nu ze integendeel nog inniger is, willen wij ten minste de beminnares van Jezus' Hart niet beledigen met te gelooven dat zij het verbond door dit goddelijk Hart voor altijd gesloten, vergeten heeft, dan moeten wij ons overtuigd

houden, dat zij geen vuriger wensch voedt dan haren heiligen Biechtvader thans deel in hare eer te zien hebben, gelijk hij vroeger deel in hare verdiensten en beproevingen heeft gehad.

II. Doch daartoe behoeft zij onze hulp; want volgens de bepalingen der Kerk, kan Pater de la Colombière niet zalig verklaard worden zoo lang wij hem geen blijkbare wonderwerken hebben doen verrichten. Daardoor kunnen wij alle bescheiden vervangen, die nog voor zijne zaak zouden ontbreken en alle hinderpalen opheffen, die zijne spoedige zaligverklaring in den weg zouden staan.

Deze mirakelen door tusschenkomst van Pater de la Colombière verzoekende, zijn we overtuigd dat we niet alleen dien Eerbiedwaardigen dienaar des Heeren, maar ook de Gelukzalige Margaretha-Maria op onze zijde hebben; zij zal onze beden bij het H. Hart van Jezus ijveriger steunen dan dat wij haar zelve aanriepen en ons aldus hare krachtigste hulp verwervende, zullen wij tegelijkertijd aanspraak op hare dankbaarheid erlangen. Moeielijk zullen we eene gunstiger gelegenheid vinden om van den hemel de kostbaarste genaden te verkrijgen.

Wij stellen een ieder die eene bijzondere gunst door tusschenkomst van Pater de la Colombière te vragen heeft voor, hun stukjes over te zenden van de zijden stof in welke zijne eerbiedwaardige overblijfselen langen tijd gewikkeld zijn geweest. Dergelijke relikwieën hebben gediend om schitterende mirakelen door de aanspraak van den gelukzaligen Johannes Berchmans te

verkrijgen. Wanneer wij Pater de la Colombière met vertrouwen aanroepen, zullen wij niets meer behoeven om ons dezelfde gunsten te verzekeren.

NB. Zij die dergelijke relikwieën wenschen te bekomen, kunnen hun verzoek richten aan Pater Ramière, in het klooster van Fourvières, 8, te Lyon — of wel aan den schrijver dezer levensschets, rue des Bourdonnais, 40, te Versailles.

I N H O U D.

EERSTE AFDEELING.

	Bladz.
Levenschets van den Eerbiedwaardige Pater Claudius de la Colombière	1
Fac-simile van een autografisch manuscript van Pater de la Colombière	18

TWEEDE AFDEELING.

I. Devotie der Gelukzalige Margaretha-Maria voor Pater de la Colombière	40
Uittreksels van brieven der Gelukzalige Margaretha- Maria betreffende Pater de la Colombière.	42
Verschiĳning van Pater de la Colombière	48
II. Gebeden der Gelukzalige Margaretha-Maria tot Pa- ter de la Colombière	51
Litanie van Pater Claudius de la Colombière	56
Gebed	59
Ander gebed der Gelukzalige Margaretha-Maria ter eere van Pater de la Colombière	59
Latijnsche tekst dezer Litanie en van het volgend gebed	60

INHOUD.

	Bladz.
III. Gebeden van Pater de la Colombière tot het H.	
Hart van Jezus.	62
1. Akte van overgeving aan het goddelijk Hart .	63
2. Akte van verzoek tot een volkomen vereeniging	
met het H. Hart van Jezus	63
3. Akte van toewijding aan het H. Hart van Jezus.	64
IV. Paraphrase van een Smeekschrift der Gelukzalige Margaretha-Maria aan het H. Hart van Jezus door Pater de Bengy, S. J.	66
V. Besluit	71
Oproeping der Gelukzalige Margaretha-Maria tot de leden van het Apostolaat des Gebeds om de zaligverklaring van Pater de la Colombière te verkrijgen.	73

*Bij den Uitgever dezès is ter perse om in September
te verschijnen :*

DE STILLE KRIJG
DER
VRIJMETS ELARIJ
TEGEN
TROON EN ALTAAR.

Naar dokumenten.

(Uit het Hoogduitsch.)

INHOUD:

- I. Inleiding.
- II. De stille krijg van 't geheime genootschap tegen de Kerk.
- III. Statistiek der vrijmetselarij in 1871.
- IV. De stille krijg der loge tegen het Christendom.
- V. De stille krijg der loge tegen het koningschap.
- VI. Het groote geheim en de dertigste Schotsche graad.
- VII. De Socialistische krijg van 't geheim genootschap tegen de oude maatschappij.
- VIII. De stille krijg der vrijmetselarij tegen God.

AANHANGSEL.

Eenige Dokumenten.

Politieke en anti-godsdiensstige agibatie.

1. Rede van den Belg. Br.: Gr.: M.: Verhagen.
2. Rede van den Grootredenaar Bourlard.

De vrijmetselarij voor de Internationale.

1. Voorstel tot een vrijmetselaars-werklieden Kongres.
2. Het optreden der vrijmetselarij voor de Parijsche Commune.

VRIJMETS ELAARS-FEESTEN.

1. Vrijmetselaarsfeestmaal te Parijs.
2. Vrijmetselaarsfeestmalen en toasten.
3. Feestmaal van een Damesloge.
4. Doodfeest te Brussel voor Koning Leopold I.

EED DER PAUSELIJKE ZOUAVEN

uit een toespraak van den H. Vader Pius I
*De Vrijmetselarij en de inbezitneming van Rome
op 20 September 1870.*